ilte

Nacionalinis
plėtros
bankas

2027-2031
Strategija

Turinys

1. SANTRAUKA 3
2. STRATEGINIS KONTEKSTAS IR NACIONALINIO PLĖTROS BANKO POREIKIS 5
3. ILTE ĮMONIŲ GRUPĖS STRATEGINIS VAIDMUO, MISIJA, VIZIJA IR VEIKIMO PRINCIPAI 6
   - 3.1. MISIJA 6
   - 3.2. VIZIJA 7
   - 3.3. VEIKIMO PRINCIPAI 7
4. STRATEGINIAI POVEIKIO TIKSLAI: SOCIALINĖS-EKONOMINĖS VERTĖS KŪRIMO KRYPTYS 8
   - 4.1. KONKURENCINGUMAS IR INOVACIJOS 8
   - 4.2. TVARUS VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS IR ŽALIOJI TRANSFORMACIJA 8
   - 4.3. INFRASTRUKTŪRA, SAUGUMAS IR ATSPARUMAS 9
   - 4.4. KAPITALO RINKOS PLĖTRA 10
   - 4.5. EKONOMIKOS STABILIZAVIMAS 10
5. 2027–2031 M. STRATEGINIO POVEIKIO IR PLANAVIMO SISTEMA 11
   - 5.1. FINANSAVIMO APIMTYS 14
   - 5.2. KURIAMA EKONOMINĖ VERTĖ 14
6. POVEIKIO KŪRIMO IR VERTINIMO MODELIS 15
7. VERSLO MODELIS 17
   - 7.1. KLIENTŲ SEGMENTAI 17
   - 7.2. FINANSINIAI INSTRUMENTAI 19
   - 7.3. VEIKIMO KANALAI 19
   - 7.4. PARTNERYSTĖS MODELIS 19
8. FINANSAVIMO MODELIS IR KAPITALO MOBILIZAVIMO STRATEGIJA 20
   - 8.1. FINANSAVIMO ŠALTINIAI 20
9. RIZIKŲ VALDYMAS 22
   - 9.1. RIZIKOS PRISIĖMIMO PRINCIPAI 23
   - 9.2. PAGRINDINĖS RIZIKOS SRITYS 23
10. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMO PAJĖGUMAI IR NACIONALINIO PLĖTROS BANKO VEIKLOS MODELIO STIPRINIMAS 24
    - 10.1. ŽMONĖS IR KOMPETENCIJOS 24
    - 10.2. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS, DUOMENYS IR VEIKLOS PROCESAI 24
    - 10.3. FINANSAVIMO PROJEKTŲ RENGIMAS, STRUKTŪRAVIMAS IR KONSULTAVIMAS 25
    - 10.4. ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR ĮGYVENDINIMO ATSAKOMYBĖS 25
    - 10.5. NACIONALINIO PLĖTROS BANKO VEIKLOS MODELIO STIPRINIMAS IR EFEKTYVINIMAS 25
11. POVEIKIO EKONOMIKAI KŪRIMO VEIKSNIAI IR RESURSAI 26
    - 11.1. FINANSAVIMO PRIEINAMUMO DIDINIMO VEIKSMAI 26
    - 11.2. FINANSINIO TVARUMO IR EFEKTYVUMO RIBINĖS SĄLYGOS 26
    - 11.3. VEIKLOS MODELIS IR ORGANIZACINĖS BRANDOS DIDINIMO VEIKSMAI 27
12. STRATEGIJOS ĮGYVENDINIMAS, STEBĖSENA IR PERŽIŪRA 28
    - 12.1. TREJŲ METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO VAIDMUO 28
    - 12.2. METINIO VEIKLOS PLANO VAIDMUO 28
    - 12.3. STRATEGIJOS STEBĖSENA IR PERŽIŪRA 28

1. Santrauka

ILTE 2027–2031 m. strategija nustato ilgalaikę nacionalinio plėtros banko veiklos kryptį – stiprinti ILTE vaidmenį finansuojant Lietuvos ekonomikai strategiškai svarbias investicijas, mažinant Lietuvos rinkos finansavimo spragas ir mobilizuojant papildomus viešuosius bei privačiuosius finansinius išteklius. ILTE sieks kurti finansavimo sprendimus, prisidedančius prie Lietuvos ekonomikos konkurencingumo, produktyvumo, atsparumo ir tvarios plėtros bei ilgalaikės ekonominės vertės kūrimo.

ILTE veiks Lietuvos finansų rinkoje ten, kur rinkos finansavimo nepakanka arba finansavimas nėra prieinamas investicijų poreikius atitinkančia apimtimi, trukme, struktūra ar rizikos sąlygomis. Veikdama pagal papildomumo principą, ILTE sieks ne pakeisti rinkos finansavimą, o jį papildyti, prisiimti pagrįstą riziką ir sudaryti sąlygas didesniam privataus bei institucinio kapitalo įsitraukimui. Partnerystės su finansų rinkos dalyviais, investuotojais, tarptautinėmis finansų institucijomis, valstybės institucijomis ir kitais partneriais bus svarbi priemonė didinant bendrą investicijų mastą ir ILTE kuriamą poveikį. ILTE finansavimą teikia derindama du pagrindinius finansavimo modelius – savo balanso lėšomis finansuojamą veiklą ir valstybės bei Europos Sąjungos lėšomis finansuojamą mandatinę veiklą. Finansavimas balanso lėšomis leidžia papildyti ir sustiprinti mandatinėmis lėšomis finansuojamų priemonių poveikį, lanksčiau mažinti finansavimo spragas, mobilizuoti papildomą kapitalą ir didinti bendrą investicijų mastą Lietuvos ekonomikoje.

Strategijos laikotarpiu ILTE veiklą koncentruos į keturias strategines poveikio kryptis:

- konkurencingumą ir inovacijas;
- tvarų verslą, žemės ūkį ir žaliąją transformaciją;
- infrastruktūrą, saugumą ir atsparumą;
- kapitalo rinkos plėtrą.

ILTE taip pat išlaikys gebėjimą lanksčiai reaguoti į reikšmingus ekonominius sukrėtimus. Prireikus gali būti taikomos laikinos anticiklinės finansavimo priemonės, leidžiančios ILTE pagal savo mandatą ir finansinius pajėgumus prisidėti prie investicijų ir ekonominės veiklos tęstinumo ekonomikos nuosmukio ar kitų sisteminių krizių laikotarpiais. Toks ILTE vaidmuo papildytų kitus valstybės taikomus ekonomikos stabilizavimo ir viešosios politikos instrumentus.

Anticiklinis ILTE vaidmuo bus įgyvendinamas taikant konkretaus ekonominio sukrėtimo pobūdžiui pritaikytas laikinas finansavimo priemones, įskaitant paskolas ir garantijas, skirtas finansavimo prieinamumui ir investicijų tęstinumui palaikyti.

Strategijos laikotarpiu numatoma reikšmingai didinti ILTE finansavimo mastą – 2027–2031 m. planuojama suteikti apie 9 mlrd. Eur finansavimo. Finansavimo apimtys nėra savaiminis strategijos tikslas – jos yra priemonė strateginiam poveikiui kurti, todėl ILTE veiklos rezultatai bus vertinami atsižvelgiant ne tik į suteikto finansavimo apimtį, bet ir į kuriamą ekonominę vertę bei papildomai mobilizuojamas investicijas.

ILTE finansinį pajėgumą įgyvendinti strateginius tikslus sustiprins didinama kapitalo bazė. 2027–2028 m. numatomas papildomas 226 mln. Eur kapitalo didinimas, o 2028 m. pabaigoje įstatinis kapitalas turėtų siekti beveik 800 mln. Eur. Stipresnė kapitalo bazė sudarys sąlygas didinti ILTE finansavimo pajėgumą, finansuoti didesnės apimties ir ilgesnio lai-

> 2027–2028 m. numatomas papildomas 226 mln. Eur kapitalo didinimas, o 2028 m. pabaigoje įstatinis kapitalas turėtų siekti beveik 800 mln. Eur.

kotarpio investicijas bei prisiimti nacionalinio plėtros banko mandatui įgyvendinti reikalingą riziką. Kapitalo panaudojimas bus derinamas su finansavimo portfelio augimu, rizikos lygiu ir ilgalaikio finansinio tvarumo reikalavimais. Kapitalą didina akcininkas – Lietuvos Respublikos finansų ministerija – pagal patvirtintą kapitalo didinimo planą, kartu formuojant privalomuosius kapitalo rezervus, ILTE nemokant dividendų ir pelno mokesčio, kol šie rezervai pasieks teisės aktuose nustatytą minimalų lygį.

Kartu ILTE sieks didinti finansinį savarankiškumą ir diversifikuoti finansavimo bazę, didindama kapitalo ir kitose finansų rinkose bei iš institucinių finansuotojų pritraukiamų išteklių reikšmę. ILTE stiprins veiklos ir rizikų valdymo praktikas, skaidrumą bei pasirengimą veikti pagal Europos Sąjungos finansų institucijoms taikomus reikalavimus. Siekiamas tarptautinis kredito reitingas turėtų sudaryti palankesnes sąlygas ILTE pritraukti finansavimą rinkose ir nuosekliai plėsti nacionalinio plėtros banko finansavimo pajėgumą.

Strategijos laikotarpiu ILTE toliau stiprins nacionalinio plėtros banko veiklos modelį ir organizacinius pajėgumus. Bus įgyvendinami taikomi priežiūros reikalavimai, didinamas veiklos efektyvumas ir stiprinamos investicijų bei finansavimo struktūravimo, rizikų valdymo, projektų rengimo ir konsultavimo, kapitalo rinkų, duomenų ir technologijų bei partnerystės kompetencijos. ILTE sieks būti ne tik finansavimo teikėja, bet ir partnerė, gebanti prisidėti prie finansuoti tinkamų projektų rengimo ir struktūravimo bei mobilizuoti kitų finansuotojų kapitalą.

Strategijos įgyvendinimas bus grindžiamas papildomumo, privataus kapitalo mobilizavimo, finansinio tvarumo ir orientacijos į poveikį principais. Strateginių tikslų įgyvendinimas ir ILTE kuriamas poveikis bus nuosekliai vertinami, siejant sprendžiamas rinkos finansavimo spragas, ILTE finansavimo sprendimus, jų rezultatus ir kuriamą ilgalaikį ekonominį poveikį.

Penkerių metų strategija nustato ilgalaikę ILTE kryptį, o konkretūs artimiausio laikotarpio tikslai, iniciatyvos, finansavimo apimtys, veiklos ir poveikio rodikliai bei reikalingi ištekliai bus detalizuojami trejų metų strateginiame veiklos plane ir metiniame veiklos planavime. Tokia sistema leis nuosekliai stiprinti nacionalinio plėtros banko veiklos modelį ir kartu lanksčiai reaguoti į ekonominės aplinkos, rinkos finansavimo poreikių ir valstybės prioritetų pokyčius.

1 pav. ILTE 2027–2031 m. strategija viename lape

MISIJA

Kuriame finansavimo galimybes Lietuvos ekonomikos konkurencingumui ir pažangai.

VIZIJA

Strateginių investicijų ir kompetencijų centras stipriai, ekonomiškai tvariai ir pažangiai Lietuvai.

STRATEGINIAI POVEIKIO TIKSLAI

Siekiamas ilgalaikis pokytis · planuojamas finansavimas

Konkurencingumas ir inovacijos

Didesnę Lietuvos ekonomikos dalį sudaro produktyvus, inovacijomis ir technologijomis grįstas verslas bei žemės ūkis, kuriantis aukštesnę pridėtinę vertę.

5 mlrd. Eur — 55 %

Tvarus verslas, žemės ūkis ir žalioji transformacija

Energiškai efektyvesnė, mažiau nuo iškastinio kuro priklausoma ir klimato kaitai atsparesnė ekonomika, efektyviau naudojanti išteklius.

2 mlrd. Eur — 22 %

Infrastruktūra, saugumas ir atsparumas

Didesnis energetinis ir ekonominis atsparumas, geresnė regioninė sanglauda ir stipresni gynybos pramonės pajėgumai.

1,5 mlrd. Eur — 17 %

Kapitalo rinkos plėtra

Mažesnė priklausomybė nuo bankinio finansavimo, įvairesni finansavimo šaltiniai ir daugiau kapitalo rinkos dalyvių.

0,5 mlrd. Eur — 6 %

EKONOMIKOS STABILIZAVIMAS — VEIKIMO REŽIMAS

Anticiklinės finansavimo priemonės, įsijungiančios ekonominių sukrėtimų metu. Taikomos visose keturiose kryptyse, ne atskira kryptis.

Veikimo principai

Papildomumas rinkai	**Privataus kapitalo mobilizavimas**	**Viešųjų lėšų pakartotinis naudojimas**
Finansinis tvarumas	**Rizikos valdymas**	**Poveikio vertinimas**

Planuojamos finansavimo apimtys nėra savaiminis strateginis tikslas — jos yra priemonė siekti poveikio tiksluose nustatyto ekonominio pokyčio. Rodiklių siektinos reikšmės ir jų kaskadavimas nustatomi trejų metų strateginiame veiklos plane.

2. Strateginis kontekstas ir nacionalinio plėtros banko poreikis

Lietuvos ekonomika per pastaruosius dešimtmečius reikšmingai augo ir stiprėjo, tačiau jos tolesnei raidai vis didesnę įtaką daro spartūs technologiniai pokyčiai, geopolitinis neapibrėžtumas, demografinės tendencijos ir klimato kaita. Šiame kontekste ilgalaikis šalies konkurencingumas ir ekonomikos atsparumas vis labiau priklausys nuo gebėjimo didinti produktyvumą, kurti aukštesnę pridėtinę vertę ir užtikrinti pakankamą investicijų mastą ekonomikos transformacijai.

Lietuvos ekonomikos raidos kryptis orientuota į produktyvesnės, inovatyvesnės, tvaresnės ir atsparesnės ekonomikos kūrimą. Tam reikalingos investicijos į mokslinius tyrimus ir eksperimentinę plėtrą, inovacijas ir pažangias technologijas, verslo ir žemės ūkio modernizavimą bei skaitmeninimą. Ne mažiau svarbios investicijos į energetinį savarankiškumą ir žaliąją transformaciją, modernią ir atsparią infrastruktūrą, šalies saugumą bei finansų ir kapitalo rinkų plėtrą. Šių investicijų įgyvendinimas svarbus ne tik siekiant ilgalaikių valstybės ekonominės politikos tikslų, bet ir stiprinant Lietuvos gebėjimą prisitaikyti prie geopolitinių, ekonominių ir kitų išorės sukrėtimų.

Tokio masto ekonomikos transformacijai reikalingas reikšmingas ilgalaikių investicijų srautas. Nors Lietuvos finansų sistema užtikrina didžiąją dalį ekonomikai reikalingo finansavimo, tam tikrose srityse rinkos finansavimo galimybės išlieka nepakankamos. Su finansavimo trūkumu dažniau susiduria didesnės rizikos, ilgesnio atsipirkimo laikotarpio ar nepakankamų užtikrinimo priemonių projektai, taip pat investicijos, kurių kuriama ekonominė ar visuomeninė nauda yra didesnė nei jų tiesioginė finansinė grąža. Rinkos finansavimo nepakankamumas gali pasireikšti ne tik ribotu kapitalo prieinamumu, bet ir nepakankama finansavimo apimtimi, netinkamais finansavimo terminais ar struktūra bei ribotomis rinkos galimybėmis prisiimti strategiškai svarbioms investicijoms būdingą riziką.

Dėl šių priežasčių dalis ekonomiškai pagrįstų ir valstybei strategiškai svarbių investicijų vien rinkos sąlygomis nebūtų įgyvendintos arba būtų įgyvendintos mažesne apimtimi ir lėčiau. Tokiais atvejais viešasis finansavimas papildo rinką – mažina finansavimo trūkumą ir sudaro sąlygas į projektus įsitraukti privačiam kapitalui. Toks veikimo modelis leidžia viešuosius išteklius panaudoti kaip svertą didesniam investicijų mastui pasiekti ir nukreipti juos ten, kur jų papildomas poveikis ekonomikai yra didžiausias.

Nacionalinis plėtros bankas yra vienas iš valstybės instrumentų, leidžiančių šį vaidmenį įgyvendinti sistemiškai. Jo paskirtis – papildyti finansų rinką ten, kur rinkos finansavimo nepakanka valstybės prioritetus atitinkančioms ir ekonomiškai gyvybingoms investicijoms, kartu užtikrinant finansinį tvarumą ir apdairų rizikos valdymą. Nacionalinio plėtros banko vaidmuo neapsiriboja esamų finansavimo spragų mažinimu. Kurdamas naujus finansavimo modelius, telkdamas investuotojus ir bendradarbiaudamas su finansų rinkos dalyviais, jis gali prisidėti prie rinkos vystymosi ir sudaryti sąlygas ilgainiui didesnę investicijų dalį finansuoti privačiam kapitalui.

Būdama Lietuvos nacionaliniu plėtros banku, ILTE šiam tikslui telkia viešuosius ir privačius finansinius išteklius, kuria rinkos poreikius atitinkančius finansavimo sprendimus, bendradarbiauja su finansų rinkos dalyviais ir tarptautinėmis finansų institucijomis. ILTE finansinės ir konsultacinės kompetencijos taip pat gali prisidėti prie investicinių projektų struktūravimo ir jų pasirengimo finansavimui, kai investicijų įgyvendinimą riboja ne vien finansavimo prieinamumas. Tokiu būdu ILTE veikia ne kaip privataus finansavimo pakaitalas, o kaip partneris, padedantis didinti finansavimo prieinamumą, mobilizuoti papildomą kapitalą ir sudaryti sąlygas įgyvendinti valstybei strategiškai svarbias investicijas.

Ekonominių sukrėtimų laikotarpiais nacionalinio plėtros banko vaidmuo taip pat apima anticiklinį veikimą. Sumažėjus privataus finansavimo pasiūlai, ILTE pagal savo mandatą ir finansines galimybes gali prisidėti prie investicijų tęstinumo, padėti mažinti finansavimo rinkos sutrikimų poveikį ir sudaryti sąlygas spartesniam ekonomikos atsigavimui.

ILTE 2027–2031 m. strategija rengiama vadovaujantis valstybės, kaip vienintelio ILTE akcininko, lūkesčiais nacionaliniam plėtros bankui. Akcininko lūkesčiai apibrėžia ILTE paskirtį, prioritetines poveikio sritis ir pagrindinius veiklos principus, kartu nustatydami poreikį derinti ilgalaikį poveikį Lietuvos ekonomikai su finansiniu tvarumu, apdairiu rizikų valdymu ir efektyviu viešųjų išteklių panaudojimu. Šie lūkesčiai integruojami į strategines ILTE poveikio kryptis, veikimo principus ir strategijos įgyvendinimo modelį.

3. ILTE įmonių grupės strateginis vaidmuo, misija, vizija ir veikimo principai

ILTE strateginis vaidmuo – įgyvendinti nacionalinio plėtros banko mandatą ir prisidėti prie ilgalaikių Lietuvos ekonomikos bei valstybės strateginių tikslų įgyvendinimo. Veikdama ten, kur rinkos finansavimo nepakanka, ILTE papildo finansų rinką ir sudaro sąlygas įgyvendinti ekonomiškai gyvybingas investicijas, kuriančias ilgalaikę ekonominę, socialinę ir regioninę vertę.

Šį vaidmenį ILTE įgyvendina ne tik teikdama finansavimą, bet ir telkdama viešuosius bei privačius finansinius išteklius, kurdama finansavimo sprendimus, bendradarbiaudama su finansų rinkos dalyviais ir stiprindama investicinių projektų rengimo bei įgyvendinimo kompetencijas. ILTE siekia, kad jos įsitraukimas ne pakeistų rinkos finansavimą, o didintų jo prieinamumą, skatintų privataus kapitalo dalyvavimą ir padėtų formuotis tvaresnei bei įvairesnei finansavimo rinkai.

Strategijos laikotarpiu ILTE veikla orientuojama į keturias pagrindines poveikio kryptis – Lietuvos verslo ir žemės ūkio konkurencingumo bei inovacijų skatinimą, ekonomikos tvarumo didinimą, infrastruktūros ir šalies saugumo stiprinimą bei kapitalo rinkos plėtrą. Siekdama ilgalaikio poveikio šiose srityse, ILTE derina valstybės ekonominės politikos tikslų įgyvendinimą su finansiniu tvarumu, apdairiu rizikos valdymu ir aukštais valdysenos standartais. Tokia pusiausvyra tarp kuriamo poveikio ir finansinio tvarumo yra būtina siekiant išlaikyti ILTE pajėgumą vykdyti nacionalinio plėtros banko mandatą ilgalaikėje perspektyvoje.

3.1. MISIJA

Kuriame finansavimo galimybes Lietuvos ekonomikos konkurencingumui ir pažangai.

ILTE misija nusako pagrindinę jos paskirtį – kurti finansavimo galimybes investicijoms, kurios prisideda prie Lietuvos ekonomikos konkurencingumo, pažangos ir tvarios raidos. Šią paskirtį ILTE įgyvendina pasitelkdama finansavimo priemones, finansines ir konsultacines kompetencijas bei partnerystes su viešojo ir privataus sektorių dalyviais.

ILTE siekia didinti finansavimo prieinamumą Lietuvos verslui, žemės ūkiui ir viešajam sektoriui, ypatingą dėmesį skirdama investicijoms, kurios skatina inovacijas, produktyvumo augimą ir tvarią ekonomikos transformaciją. Kartu ILTE prisideda prie finansų ir kapitalo rinkų plėtros, siekdama ne tik finansuoti atskiras investicijas, bet ir didinti bendrą Lietuvos ekonomikos gebėjimą pritraukti joms reikalingą kapitalą.

3.2. VIZIJA

Strateginių investicijų ir kompetencijų centras stipriai, ekonomiškai tvariai ir pažangiai Lietuvai.

ILTE vizija apibrėžia siekiamą nacionalinio plėtros banko vaidmenį – būti strateginių investicijų ir kompetencijų centru, telkiančiu finansinius išteklius, profesines žinias ir partnerystes valstybei svarbioms investicijoms įgyvendinti.

Siekdama šios vizijos, ILTE sistemiškai vertins Lietuvos ekonomikos finansavimo poreikius ir rinkos trūkumus, jų pagrindu kurs tinkamus finansavimo sprendimus ir telks jiems įgyvendinti reikalingus partnerius bei kapitalą. Bendradarbiaudama su valstybe, klientais, finansų rinkos dalyviais, investuotojais ir tarptautinėmis finansų institucijomis, ILTE sieks, kad klientų ir rinkos finansavimo poreikiai būtų derinami su valstybės strateginiais prioritetais, o strateginiai prioritetai – įgyvendinami per realiai finansuotinus projektus.

Kompetencijų centro vaidmuo reiškia ir gebėjimą ne tik reaguoti į jau susiformavusį finansavimo poreikį, bet ir padėti rengti bei struktūruoti strategiškai svarbias investicijas, kurti naujus finansavimo modelius ir telkti skirtingus finansavimo šaltinius jų įgyvendinimui. Taip ILTE sieks stiprinti Lietuvos investicinę aplinką ir didinti šalies galimybes įgyvendinti ilgalaikes, didelės ekonominės vertės investicijas.

3.3. VEIKIMO PRINCIPAI

Įgyvendindama nacionalinio plėtros banko mandatą ir siekdama ilgalaikio poveikio Lietuvos ekonomikai, ILTE savo veiklą grindžia papildomumo rinkai, privataus kapitalo mobilizavimo, viešųjų lėšų pakartotinio panaudojimo, finansinio gyvybingumo, apdairaus rizikos valdymo ir poveikio vertinimo principais.

PAPILDOMUMAS RINKAI

ILTE veikia tose srityse, kuriose rinkos finansavimo nepakanka ekonomiškai gyvybingoms ir valstybei strategiškai svarbioms investicijoms įgyvendinti. Taikydama papildomumo principą, ILTE nesiekia pakeisti privataus finansavimo ar konkuruoti su finansų rinkos dalyviais. Jos finansavimas papildo rinkos galimybes, prisiimant pagrįstą riziką ar pasiūlant tokias finansavimo sąlygas ir sprendimus, kurių rinka konkrečiai investicijai negali užtikrinti pakankama apimtimi. ILTE taip pat gali veikti kaip pirmoji finansuotoja naujose ar rinkos dar mažai išbandytose srityse: finansuodama naujo pobūdžio sandorius ir sukaupdama jų kredito istoriją, ji sudaro sąlygas rinkai tiksliau įvertinti menamą riziką ir įsitraukti į šias sritis.

PRIVATAUS KAPITALO MOBILIZAVIMAS

Viešieji finansiniai ištekliai naudojami siekiant pritraukti papildomą privatų kapitalą ir taip padidinti bendrą investicijų mastą. Bendradarbiaudama su komerciniais bankais, investuotojais, tarptautinėmis finansų institucijomis ir kitais partneriais, ILTE siekia kurti finansavimo sprendimus, leidžiančius efektyviau paskirstyti riziką, didinti privataus kapitalo dalyvavimą ir sustiprinti viešųjų išteklių kuriamą poveikį.

VIEŠŲJŲ LĖŠŲ PAKARTOTINIS PANAUDOJIMAS

Skatinamojo finansavimo priemonės kuriamos taip, kad grįžtančios lėšos, kai tai leidžia finansavimo modelis, galėtų būti pakartotinai panaudojamos naujoms investicijoms finansuoti. Taip didinamas ilgalaikis viešųjų išteklių panaudojimo efektyvumas ir sudaromos sąlygos tęstiniam jų poveikiui Lietuvos ekonomikai.

FINANSINIS TVARUMAS

Ilgalaikis ILTE gebėjimas kurti poveikį Lietuvos ekonomikai neatsiejamas nuo finansiškai tvarios veiklos. Priimdama finansavimo ir investavimo sprendimus, ILTE siekia išlaikyti pakankamą finansinį pajėgumą, tvariai valdyti kapitalo bazę ir užtikrinti nacionalinio plėtros banko veiklos tęstinumą. Finansinis gyvybingumas nėra savitikslis – jis sudaro pagrindą ILTE ilgalaikiam pajėgumui vykdyti savo mandatą ir finansuoti naujas investicijas.

RIZIKOS VALDYMAS

Nacionalinio plėtros banko vaidmuo suponuoja pasirengimą prisiimti pagrįstą riziką ten, kur jos neprisiima arba nepakankamai prisiima rinka, tačiau toks rizikos prisiėmimas turi būti proporcingas siekiamam poveikiui. Todėl rizikos vertinimas ir valdymas yra neatsiejama strateginių, finansavimo ir investavimo sprendimų dalis, leidžianti išlaikyti pusiausvyrą tarp ILTE kuriamo poveikio, prisiimamos rizikos ir ilgalaikio finansinio tvarumo.

> ILTE sieks stiprinti Lietuvos investicinę aplinką ir didinti šalies galimybes įgyvendinti ilgalaikes, didelės ekonominės vertės investicijas.

POVEIKIO VERTINIMAS

ILTE veiklos rezultatai vertinami ne tik pagal suteikto finansavimo apimtį, bet ir pagal jo kuriamą ilgalaikį poveikį Lietuvos ekonomikai. Poveikio vertinimas turi leisti nustatyti, kaip ILTE finansuojamos investicijos prisideda prie strateginių valstybės tikslų, nustatytų finansavimo spragų mažinimo ir ilgalaikės ekonominės vertės kūrimo.

Poveikio vertinimo sistema bus grindžiama dviem vienas kitą papildančiais elementais: finansavimo priemonių ir jų grupių poveikio modeliavimu bei rodikliais grindžiama strateginių poveikio tikslų stebėsena. Poveikio modeliavimas leis vertinti finansavimo poveikį įmonių finansiniams ir ekonominiams rodikliams, o strateginių rodiklių stebėsena – nuosekliai vertinti pažangą pagal atskiras poveikio kryptis. Detali poveikio vertinimo metodika, rodikliai ir jų taikymo tvarka bus parengti ir patvirtinti 2027 m.

4. Strateginiai poveikio tikslai: socialinės-ekonominės vertės kūrimo kryptys

ILTE 2027–2031 m. strategija orientuota į ilgalaikės ekonominės ir socialinės vertės kūrimą Lietuvai. ILTE kuriamas poveikis turi prisidėti ne tik prie ekonomikos stiprėjimo, bet ir prie Lietuvos gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo. Strateginiai poveikio tikslai apibrėžia prioritetines sritis, kuriose ILTE, įgyvendindama nacionalinio plėtros banko mandatą, sieks didžiausio poveikio Lietuvos ekonomikai ir visuomenei.

Poveikio kryptys nustatytos atsižvelgiant į Lietuvos ekonomikos transformacijos poreikius, valstybės strateginius prioritetus, rinkos finansavimo spragas ir akcininko lūkesčius nacionaliniam plėtros bankui. Jos apima sritis, kuriose ILTE finansavimas, kompetencijos ir gebėjimas mobilizuoti papildomą kapitalą gali sukurti didžiausią ilgalaikę vertę.

4.1. KONKURENCINGUMAS IR INOVACIJOS

Ilgalaikis Lietuvos ekonomikos konkurencingumas priklauso nuo gebėjimo didinti produktyvumą ir kurti aukštesnę pridėtinę vertę. Verslo ir žemės ūkio produktyvumo augimo bei inovacijų pažangos tempą gali riboti ne tik struktūriniai ekonomikos veiksniai, bet ir fragmentuota inovacijų finansavimo sistema, ribotas didesnės rizikos finansavimo prieinamumas bei aukšta finansų rinkos koncentracija.

Spartesniam konkurencingumo augimui reikalingos investicijos, kurios sudarytų sąlygas verslui ir žemės ūkiui modernizuotis, diegti pažangias ir skaitmenines technologijas, didinti produktyvumą ir kurti didesnę pridėtinę vertę. Svarbu stiprinti įmonių galimybes augti, plėstis į naujas rinkas ir aukštesnės vertės veiklas bei integruotis į tarptautines vertės grandines. Lietuvos ekonomikos transformacijai taip pat svarbios aukštą pridėtinę vertę kuriančios užsienio investicijos, galinčios prisidėti prie technologijų, kompetencijų ir tarptautinių ryšių plėtros.

Ypatingą vaidmenį didinant ilgalaikį konkurencingumą atlieka inovacijos. Jų kūrimas ir diegimas pasižymi didesne rizika ir neapibrėžtumu, todėl tradicinis finansavimas ne visada atitinka inovatyvių įmonių poreikius skirtingais jų augimo etapais. Dėl to svarbu stiprinti ne pavienes finansavimo priemones, o nuoseklią inovacijų finansavimo sistemą (įskaitant dotacijas[1], nuosavą kapitalą ir paskolas), kurioje ILTE veiktų kartu su kitomis inovacijų politiką įgyvendinančiomis institucijomis ir privačiais finansuotojais. Tokia sistema turėtų sudaryti sąlygas finansuoti įmones nuo inovacijos kūrimo ir ankstyvųjų augimo etapų iki jos komercializavimo ir tolesnės verslo plėtros. Bendradarbiavimas su inovacijų politiką įgyvendinančiomis institucijomis apima finansavimo tęstinumo inovatyvioms įmonėms užtikrinimą – nuo dotacijos iki rinkos finansavimo – ir jų technologinės ekspertizės panaudojimą vertinant finansuojamus projektus.

ILTE sieks didinti finansavimo prieinamumą įmonėms ir ūkiams, kurių investicijas riboja didesnė rizika, ilgesnis atsipirkimo laikotarpis ar nepakankamos užtikrinimo priemonės. Finansavimo sprendimai bus orientuojami į investicijas, didinančias produktyvumą, inovatyvumą ir verslo augimo potencialą, kartu siekiant pritraukti papildomą privatų kapitalą.

ILTE siekiamas ilgalaikis pokytis – didesnę Lietuvos ekonomikos dalį sudarantis produktyvus, inovacijomis ir technologijomis grįstas verslas bei žemės ūkis, gebantys kurti aukštesnę pridėtinę vertę ir sėkmingai konkuruoti tarptautinėse rinkose.

4.2. TVARUS VERSLAS, ŽEMĖS ŪKIS IR ŽALIOJI TRANSFORMACIJA

Lietuvos ekonomikos konkurencingumas ir atsparumas vis labiau priklausys nuo gebėjimo efektyviau naudoti išteklius, mažinti poveikį aplinkai ir

1 Šiame kontekste dotacijos apima inovacijų finansavimo sistemoje taikomą finansavimą dotacijomis, kurį gali teikti kitos inovacijų politiką įgyvendinančios institucijos, taip pat, kai tai numatyta konkrečiose mandatinėse priemonėse, ILTE administruojamas ar teikiamas dotacijas.

prisitaikyti prie klimato kaitos. Žalioji transformacija apima visus ekonomikos sektorius – energetiką, verslą ir žemės ūkį, transportą, pastatus bei kitą fizinę ir socialinę infrastruktūrą.

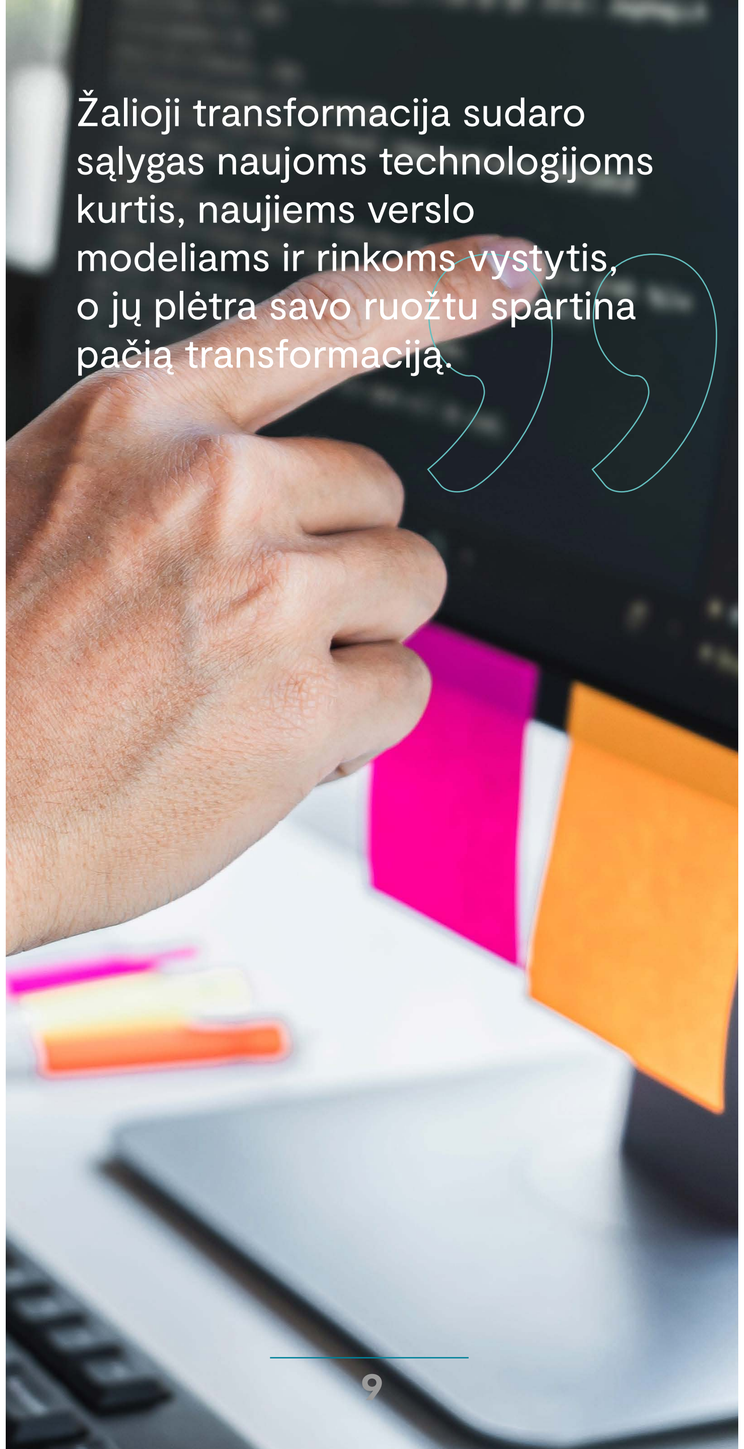
Lietuva reikšmingai pažengė didindama atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą, tačiau kituose ekonomikos sektoriuose transformacija vyksta lėčiau. Tolimesnei pažangai reikalingos investicijos į energetikos sistemos plėtrą, energijos vartojimo efektyvumą, transporto ir pramonės dekarbonizaciją, pastatų modernizavimą, žiedinę ekonomiką ir tvaresnį žemės ūkį. Kartu svarbios investicijos į socialinę infrastruktūrą ir būsto prieinamumą, prisidedančios prie platesnio socialinio ekonomikos tvarumo.

Žalioji transformacija sudaro sąlygas naujoms technologijoms kurtis, naujiems verslo modeliams ir rinkoms vystytis, o jų plėtra savo ruožtu spartina pačią transformaciją. Tačiau tokių investicijų finansavimą neretai riboja technologinis neapibrėžtumas, didesnė rizika ar ilgas atsipirkimo laikotarpis. Panašių finansavimo iššūkių kyla įgyvendinant energetinio efektyvumo, infrastruktūros ir socialinius projektus, kurių ekonominė bei visuomeninė nauda gali būti reikšminga, tačiau finansinė grąža ne visada pakankama finansavimui vien rinkos sąlygomis.

ILTE taip pat sieks remti svarbias investicijas į socialinę infrastruktūrą ir būsto prieinamumą, prisidedančias prie ilgalaikio Lietuvos tvarumo ir gyventojų gyvenimo kokybės gerinimo. ILTE sieks mažinti šias finansavimo spragas, sudarydama palankesnes sąlygas investicijoms į atsinaujinančią energetiką, energijos vartojimo efektyvumą, transporto ir pastatų modernizavimą, žiedinės ekonomikos sprendimus, tvaresnį verslą (ypač pramonę) ir žemės ūkį bei kitas žaliajai transformacijai svarbias sritis. Finansavimo sprendimai bus kuriami siekiant ne tik panaudoti viešuosius išteklius, bet ir mobilizuoti privatų kapitalą bei taip padidinti bendrą tvarių investicijų mastą.

ILTE taip pat sieks, kad tvarumo principai būtų integruojami į finansavimo sprendimus plačiau nei vien klimato ir aplinkosaugos srityse, atsižvelgiant į finansuojamų projektų socialinį poveikį ir atsakingos valdysenos principus.

Šios krypties ilgalaikis tikslas – prisidėti prie energiškai efektyvesnės, mažiau nuo iškastinio kuro priklausomos, klimato kaitai atsparesnės ir išteklius efektyviau naudojančios Lietuvos ekonomikos. Tvari transformacija kartu turi stiprinti verslo ir žemės ūkio konkurencingumą, energetinį saugumą ir sudaryti sąlygas ilgalaikiam produktyvumo bei ekonominės vertės augimui, taip pat socialinei atsakomybei ir geresnei valdysenai.

4.3. INFRASTRUKTŪRA, SAUGUMAS IR ATSPARUMAS

Saugumas ir atspari infrastruktūra yra būtinos ilgalaikio Lietuvos ekonomikos augimo sąlygos. Besikeičianti geopolitinė aplinka didina poreikį stiprinti energetinę nepriklausomybę, modernizuoti transporto infrastruktūrą ir pritaikyti ją karinio mobilumo poreikiams, plėtoti gynybos bei energetikos infrastruktūrą ir didinti kritinės infrastruktūros atsparumą fizinėms bei kibernetinėms grėsmėms.

Šiems tikslams įgyvendinti reikalingos nuoseklios ilgalaikės investicijos tiek į esamos infrastruktūros modernizavimą ir pritaikymą naujiems ekonominiams, saugumo ir tvarumo poreikiams, tiek į naujos infrastruktūros kūrimą. Didelės apimties infrastruktūros projektams paprastai būdingas didelis kapitalo poreikis, ilgas įgyvendinimo ir atsipirkimo laikotarpis bei sudėtingas rizikos profilis, todėl jų finansavimo galimybės vien rinkos sąlygomis gali būti ribotos.

Atskiras dėmesys tenka Lietuvos gynybos pramonės plėtrai. Stipresni vietos gamybos ir technologiniai pajėgumai yra svarbūs ne tik nacionaliniam saugumui, bet ir šalies ekonominiam atsparumui bei aukštos pridėtinės vertės ekonomikos plėtrai. Gynybos sektoriaus įmonės dėl veiklos specifikos susiduria su papildomais finansavimo apribojimais, todėl jų augimui ir reikšmingų investicinių projektų įgyvendinimui reikalingi rinkos poreikius atitinkantys finansavimo sprendimai.

ILTE sieks sudaryti sąlygas finansuoti ekonomiškai pagrįstus ir strategiškai svarbius infrastruktūros, energetikos, transporto, gynybos bei saugumo projektus, kurių finansavimo poreikio pakankama apimtimi neužtikrina rinka. Didelės apimties projektams ILTE vaidmuo gali apimti ne tik finansavimo suteikimą, bet ir skirtingų finansavimo šaltinių bei partnerių telkimą, padedant suformuoti projektui tinkamą finansavimo struktūrą ir mobilizuoti papildomą kapitalą.

Investicijos į infrastruktūrą, saugumą ir atsparumą turi sudaryti patikimą pagrindą ilgalaikei ekonomikos plėtrai – didinti šalies energetinį ir ekonominį atsparumą, gerinti susisiekimą ir regioninę sanglaudą, sudaryti palankesnes sąlygas verslo plėtrai ir stiprinti valstybės pasirengimą geopolitiniams bei ekonominiams sukrėtimams.

4.4. KAPITALO RINKOS PLĖTRA

Išvystyta kapitalo rinka yra svarbi konkurencingos ir atsparios finansų sistemos dalis. Ji sudaro galimybes verslui ir viešajam sektoriui naudotis įvairesniais finansavimo šaltiniais, investuotojams – nukreipti kapitalą į ilgalaikes investicijas, o ekonomikai – mažinti priklausomybę nuo bankinio finansavimo.

Lietuvos finansų sistema vis dar daugiausia grindžiama bankiniu finansavimu, o kapitalo rinka pagal gylį, likvidumą ir dalyvių įvairovę išlieka ribota. Privataus kapitalo rinkoje aktyvesnis ankstyvųjų verslo stadijų finansavimas, tačiau vėlesniuose įmonių augimo etapuose trūksta investicinio kapitalo ir rinkos dalyvių. Viešosios kapitalo rinkos plėtrą savo ruožtu riboja tiek emitentų, tiek investuotojų trūkumas. Dėl to įmonių galimybės diversifikuoti finansavimo šaltinius ir pritraukti augimui reikalingą ilgalaikį kapitalą išlieka ribotos.

ILTE vaidmuo šioje srityje turėtų būti orientuotas ne į pavienių kapitalo rinkos instrumentų naudojimą, bet į rinkos vystymą ir privataus kapitalo mobilizavimą. ILTE gali prisidėti prie kapitalo rinkos plėtros veikdama kaip investuotoja ar partnerė kartu su privačiais investuotojais, bendradarbiaudama su fondų valdytojais ir kitais finansų rinkos dalyviais, kurdama ar skatindama naujus finansavimo instrumentus bei didindama ilgalaikio kapitalo pasiūlą skirtinguose įmonių augimo etapuose.

Kartu ILTE, pati pritraukdama finansavimą kapitalo rinkose ir ilgainiui plėsdama naudojamų finansavimo instrumentų spektrą, gali prisidėti prie vietos kapitalo rinkos aktyvumo ir kokybiškų finansinių priemonių pasiūlos didinimo. Kapitalo rinkos ekosistemos stiprinimą gali papildyti ILTE ekspertinės kompetencijos ir bendradarbiavimas su institucijomis bei rinkos dalyviais.

Stipresnė ir įvairesnė kapitalo rinka sudarys sąlygas efektyviau paskirstyti kapitalą, didinti finansavimo prieinamumą skirtingais verslo augimo etapais ir mažinti Lietuvos ekonomikos priklausomybę nuo vieno finansavimo šaltinio. Kartu ji didins galimybes mobilizuoti privatų kapitalą valstybės strateginiams tikslams ir sustiprins visos finansų sistemos atsparumą.

4.5. EKONOMIKOS STABILIZAVIMAS

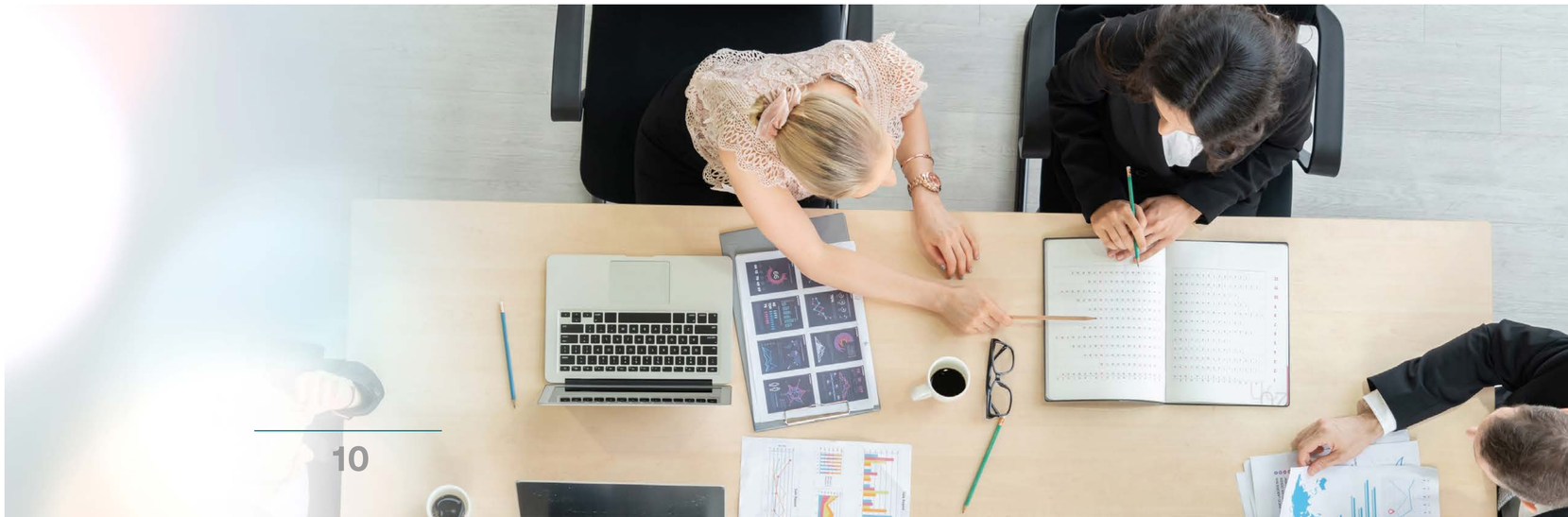
Nacionalinio plėtros banko vaidmuo aktualus ne tik įgyvendinant ilgalaikius ekonomikos transformacijos tikslus, bet ir reaguojant į ekonominius bei finansinius sukrėtimus. Ekonomikos nuosmukio, finansų rinkų sutrikimų ar kitų sisteminių krizių metu privataus finansavimo pasiūla gali reikšmingai sumažėti tuo metu, kai įmonių ir ūkių likvidumo bei finansavimo poreikis išauga.

Tokiais laikotarpiais ILTE, vadovaudamasi savo mandatu ir atsižvelgdama į konkretaus ekonominio sukrėtimo pobūdį, gali taikyti anticiklines finansavimo priemones. Jos gali būti skirtos ekonomiškai gyvybingų įmonių ir projektų finansavimo prieinamumui išlaikyti, trumpalaikiams likvidumo poreikiams tenkinti bei investicijų tęstinumui užtikrinti.

Priklausomai nuo ekonominio sukrėtimo pobūdžio ir finansavimo rinkos sutrikimų, anticiklinės priemonės gali apimti paskolas, garantijas ir kitus laikinus finansavimo sprendimus, teikiamus tiesiogiai arba per finansų partnerius. Priemonių forma, apimtis ir trukmė būtų parenkama atsižvelgiant į konkretaus sukrėtimo pobūdį ir siekį kuo greičiau atkurti finansavimo prieinamumą bei užtikrinti investicijų tęstinumą.

Anticiklinis ILTE vaidmuo nėra nuolatinio rinkos finansavimo pakeitimas – jo paskirtis yra laikinai mažinti finansavimo rinkos sutrikimų poveikį ir padėti išsaugoti ekonomikos pajėgumą iki privataus finansavimo sąlygų normalizavimosi. Taip ILTE gali prisidėti prie ekonominių sukrėtimų poveikio mažinimo, spartesnio ekonomikos atsigavimo ir ilgalaikio augimo potencialo išsaugojimo.

Anticiklinis ILTE vaidmuo nėra nuolatinio rinkos finansavimo pakeitimas – jo paskirtis yra laikinai mažinti finansavimo rinkos sutrikimų poveikį ir padėti išsaugoti ekonomikos pajėgumą iki privataus finansavimo sąlygų normalizavimosi.

5. 2027–2031 M. Strateginio poveikio ir planavimo sistema

ILTE strateginis planavimas grindžiamas skirtingos trukmės planavimo dokumentų sąsaja, leidžiančia išlaikyti ilgalaikę strateginę kryptį ir kartu lanksčiai reaguoti į ekonominės aplinkos, finansavimo poreikių bei valstybės prioritetų pokyčius.

2027–2031 m. strategija nustato ilgalaikę ILTE, kaip nacionalinio plėtros banko, veiklos kryptį – apibrėžia strateginę ambiciją, poveikio Lietuvos ekonomikai kryptis, pagrindinius veikimo principus ir jų įgyvendinimo prielaidas. Strategijos kryptys konkretinamos trejų metų strateginiame veiklos plane, kuriame nustatomi artimiausio laikotarpio tikslai, iniciatyvos, planuojamos finansavimo apimtys, veiklos ir poveikio rodikliai bei kiti strategijai įgyvendinti reikalingi sprendimai.

Tokia planavimo sistema leidžia atskirti ilgalaikę strateginę ambiciją nuo konkrečių artimiausio laikotarpio veiksmų ir finansinių planų, kartu užtikrinant jų tarpusavio sąsają. Keičiantis ekonominei aplinkai, rinkos finansavimo poreikiams ar valstybės prioritetams, trejų metų planas gali būti periodiškai atnaujinamas nekeičiant pagrindinės strateginės krypties, jei išlieka jos aktualumas.

Tokiu būdu ILTE siekia derinti strateginės krypties tęstinumą su veiklos lankstumu – nuosekliai siekti ilgalaikio poveikio Lietuvos ekonomikai ir kartu prisitaikyti prie kintančių ekonominių, finansinių ir valstybės poreikių.

Tokia planavimo sistema leidžia atskirti ilgalaikę strateginę ambiciją nuo konkrečių artimiausio laikotarpio veiksmų ir finansinių planų, kartu užtikrinant jų tarpusavio sąsają.

ILTE STRATEGIJOS ARCHITEKTŪRA

5 metų strategija

1. Konkurencingumas ir inovacijos
2. Tvarus verslas, žemės ūkis ir žalioji transformacija
3. Infrastruktūra, saugumas ir atsparumas
4. Kapitalo rinkos plėtra

Anticiklinės priemonės (aktyvuojamos pagal poreikį)

Įgalinantys veiksniai

TIKSLINIS POVEIKIS

Poveikio tikslai, rodikliai ir siektinos reikšmės bus nustatyti patvirtinus poveikio vertinimo metodiką 2027 m.

A Finansavimo prieinamumo didinimo veiksmai

B Finansinio tvarumo ir rizikos ribinės sąlygos

C Veiklos modelis ir organizacinės brandos didinimo veiksmai

3 metų strateginis veiklos planas

A Finansavimo prieinamumo didinimo veiksmai

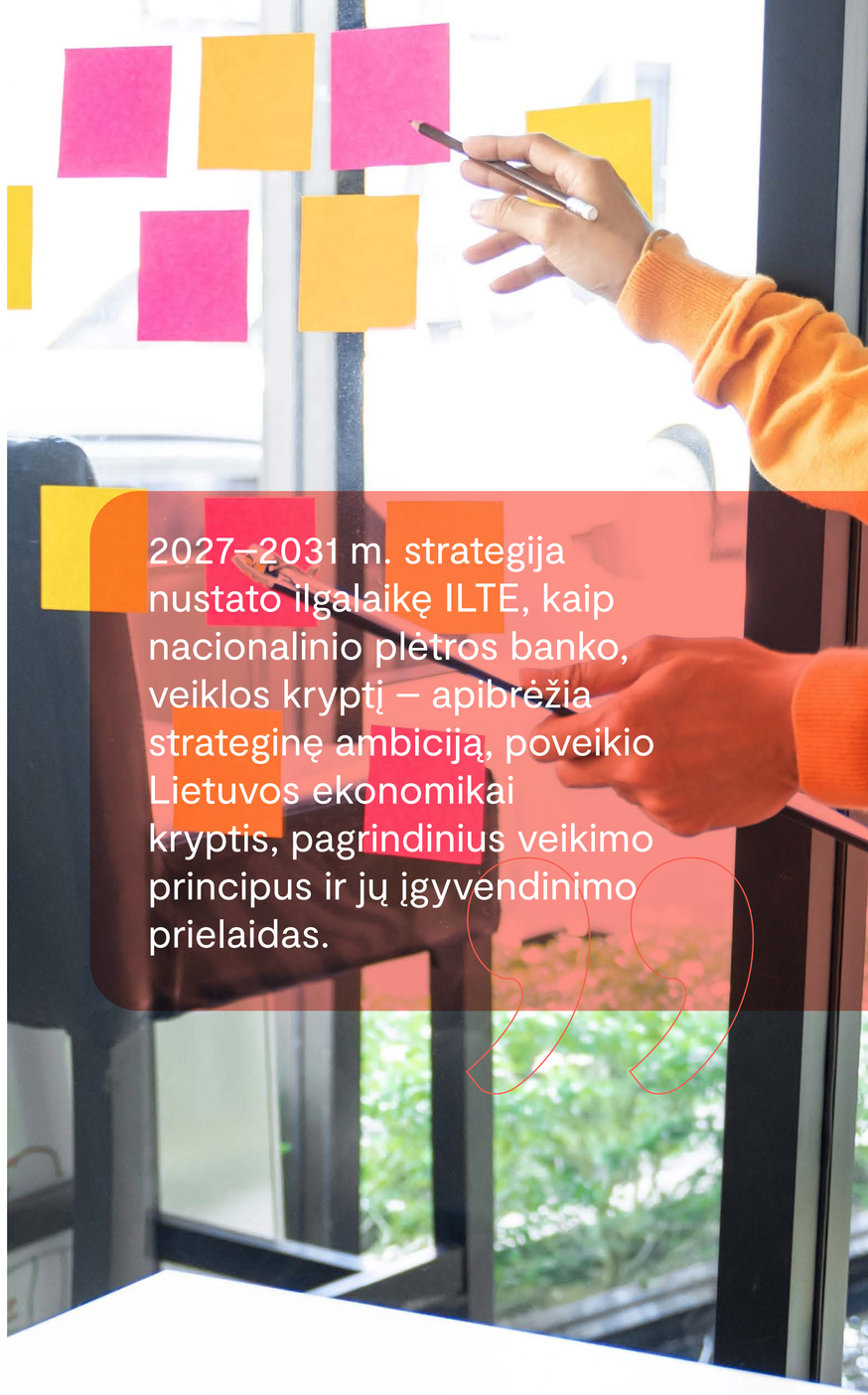
- Išmokėjimai
- Sutarto finansavimo apimtis 4 poveikio kryptyse
- Pritrauktas privatus kapitalas
- Finansavimas su TFI / EK garantijomis
- Konsultacijomis paremtų projektų investicijų vertė
- Teigiamą ekonominio poveikio slenkstį atitinkanti finansuoto portfelio dalis

B Finansinio tvarumo ir rizikos ribinės sąlygos

- Nuosavo kapitalo grąža (ROE)
- Išlaidų ir pajamų santykis (CIR)
- Finansavimui skirtų lėšų ir paskolų portfelio santykis

C Veiklos modelis ir organizacinės brandos didinimo veiksmai

- NPB transformacijos programos pažanga
- Naujos finansavimo iniciatyvos
- Klientų ir partnerių patirtis
- Darbuotojų įsitraukimas

2027–2031 m. strategija nustato ilgalaikę ILTE, kaip nacionalinio plėtros banko, veiklos kryptį – apibrėžia strateginę ambiciją, poveikio Lietuvos ekonomikai kryptis, pagrindinius veikimo principus ir jų įgyvendinimo prielaidas.

PLANAVIMO HORIZONTAI

2027	2028	2029	2030	2031
5 metų strategija				
3 metų strateginis veiklos planas			toliau – kitas ciklas	
Metinis veiklos planas	toliau – kitas ciklas			

PLANAVIMO DOKUMENTAI

5 METŲ STRATEGIJA

2027–2031

Nustato strateginę ambiciją, poveikio Lietuvos ekonomikai kryptis, veikimo principus ir įgyvendinimo prielaidas.

PERŽIŪRA

Tikslinama tik esant reikšmingiems aplinkos, valstybės prioritetų, mandato ar veiklos modelio pokyčiams.

3 METŲ STRATEGINIS VEIKLOS PLANAS

Pagrindinis įgyvendinimo dokumentas

Detalizuoja prioritetus, nustato iniciatyvas, finansavimo apimtis, išteklius, veiklos ir poveikio rodiklius bei atsakomybes.

PERŽIŪRA

Reguliariai peržiūrimas ir atnaujinamas pagal pažangą, poveikio vertinimą ir aplinkos pokyčius.

METINIS VEIKLOS PLANAS

Kasdienė veikla

Nustato metų veiklos užduotis ir prioritetus, planuojamus rezultatus, terminus, išteklius ir atsakomybes.

PERŽIŪRA

Nuolatinė stebėsena; leidžia laiku nustatyti nukrypimus ir jų priežastis.

STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

Stebimi poveikio krypčių įgyvendinimas, veiklos ir poveikio rodikliai, finansavimo apimtys, finansinio tvarumo prielaidos ir strateginių iniciatyvų pažanga. Rezultatai naudojami ne tik atsiskaitymui, bet ir sprendimams dėl prioritetų, iniciatyvų ir išteklių paskirstymo.

PAGRINDINĖ TAISYKLĖ

Trumpesnio laikotarpio veiklos, finansavimo apimčių ar iniciatyvų pokyčiai pirmiausia valdomi atnaujinant trejų metų planą — taip išlaikomas ilgalaikės strategijos stabilumas.

2 pav. Strateginio planavimo sistema

5.1. FINANSAVIMO APIMTYS

Strategijos laikotarpiu ILTE sieks didinti finansavimo prieinamumą prioritetinėse Lietuvos ekonomikos srityse, pirmiausia orientuodamasi į investicijas, kurios mažina rinkos finansavimo spragas ir kuria ilgalaikę ekonominę bei socialinę vertę.

Finansavimo apimčių augimas bus grindžiamas ne tik tiesioginiu ILTE finansavimu. Didelis dėmesys bus skiriamas privataus kapitalo mobilizavimui, partnerystėmis grįstiems finansavimo sprendimams, tarptautinių finansų institucijų ir kitų finansavimo šaltinių pritraukimui bei konsultacinių kompetencijų panaudojimui, padedančiam didinti investicijų įgyvendinamumą.

Todėl ILTE kuriamas poveikis neturėtų būti vertinamas vien pagal jos pačios suteikto finansavimo apimtį – svarbi tampa ir bendra investicijų apimtis, kurią ILTE finansavimas, rizikos prisiėmimas ar partnerystės padeda mobilizuoti ekonomikoje.

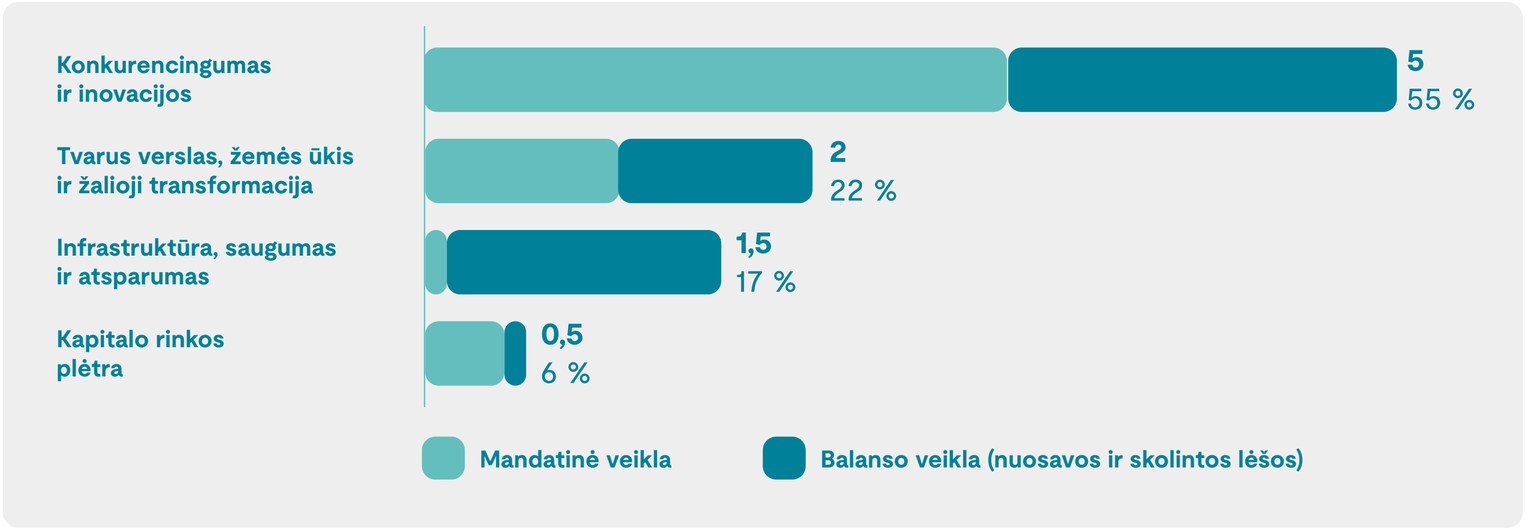
Finansavimo apimtys bus planuojamos atsižvelgiant į valstybės strateginius prioritetus, nustatytas rinkos finansavimo spragas ir realų finansavimo poreikį, kartu įvertinant ILTE kapitalo bazę, finansinio tvarumo reikalavimus ir priimtiną rizikos lygį. Planuojamos apimtys nėra savaiminis strateginis tikslas – jos yra priemonė siekti strateginiuose poveikio tikslose nustatyto ekonominio pokyčio.

5.2. KURIAMA EKONOMINĖ VERTĖ

Strategijos sėkmė bus vertinama ne tik pagal suteikto finansavimo apimtį, bet ir pagal ILTE veiklos kuriamą ilgalaikį poveikį Lietuvos ekonomikai. Bus vertinamas ILTE indėlis į konkurencingumo ir produktyvumo augimą, tvarią ekonomikos transformaciją, infrastruktūros ir šalies atsparumo stiprinimą bei finansų ir kapitalo rinkų plėtrą.

Siekiamas poveikis apima tiek tiesioginius finansuojamų investicijų rezultatus, tiek platesnius ekonomikos pokyčius – privataus kapitalo mobilizavimą, finansavimo rinkos plėtrą, įmonių investicinių pajėgumų stiprinimą ir ilgalaikės pridėtinės vertės augimą.

Strateginių poveikio tikslų pažanga ir ILTE indėlis į jų įgyvendinimą bus vertinami pagal 6 skyriuje nustatytą poveikio kūrimo ir vertinimo modelį.

IŠ VISO	MANDATINĖ VEIKLA	BALANSO VEIKLA
9 mlrd. Eur 2027–2031 m.	**4,5** 50 proc. visos apimties	**4,5** 50 proc. visos apimties

Planuojamos apimtys nėra savaiminis strateginis tikslas — jos yra priemonė siekti poveikio tiksluose nustatyto ekonominio pokyčio.

Metinės apimtys ir pasiskirstymas pagal priemones tikslinami trejų metų strateginiame veiklos plane.

Mandatinė veikla – finansavimo veikla, vykdoma naudojant asignavimų valdytojų (ministerijų) lėšas ir Europos Sąjungos lėšas jiems priskirtose srityse. Šiuo atveju ILTE veikia kaip fondų valdytoja. Mandatinė veikla nukreipiama į valstybės prioritetinius ekonomikos tikslus ir apima skatinamąsias finansines priemones, kurių poveikis vertinamas plačiau nei įprastu komerciniu grąžos vertinimu.

Balanso veikla – finansinių paslaugų teikimas naudojant nuosavą kapitalą ir rinkoje skolintas lėšas, prisiimant su finansavimo veikla susijusią riziką. Ši sritis orientuota į platesnės paskirties finansavimą, kai pritrauktos lėšos lanksčiau nukreipiamos ekonomikos augimui reikalingoms finansavimo spragoms mažinti.

3 pav. Planuojamos finansavimo apimtys 2027–2031 m., mlrd. Eur

6. Poveikio kūrimo ir vertinimo modelis

ILTE poveikio kūrimo ir vertinimo modelis susieja strateginės poveikio kryptis, nustatytas rinkos finansavimo spragas, ILTE finansavimo sprendimus ir jų kuriamus rezultatus. Jis sudaro pagrindą nuosekliai planuoti ir stebėti strategijos įgyvendinimą, vertinti ILTE veiklos poveikį bei, remiantis vertinimo rezultatais, tobulinti finansavimo sprendimus.

Poveikio kūrimo logika grindžiama aiškiu ryšiu tarp sprendžiamos ekonominės problemos ar rinkos finansavimo spragos, ILTE taikomos intervencijos, jos tiesioginių rezultatų ir siekiamo ilgalaikio pokyčio Lietuvos ekonomikoje. Tokiu būdu poveikio vertinimas integruojamas į visą finansavimo sprendimų ciklą – nuo poreikio ir finansavimo spragos nustatymo iki pasiektų rezultatų vertinimo. Poveikio kūrimo ir vertinimo ciklas prasideda nuo nuolatinės rinkos finansavimo prieinamumo ir poreikių stebėsenos, leidžiančios nustatyti rinkos finansavimo spragas ir pagrįsti ILTE papildomumą.

Keturių strateginių poveikio krypčių pagrindu parengtos poveikio strategijos detalizuoja sritis, kuriose ILTE sieks didžiausio ilgalaikio poveikio Lietuvos ekonomikai. Jose identifikuojamos pagrindinės ekonomikos problemos ir finansavimo spragos, apibrėžiamas ILTE vaidmuo bei numatomas siekiamas ekonominis poveikis. Poveikio strategijos sudaro pagrindą planuojant finansavimo sprendimus, vertinant jų atitiktį strateginiams prioritetams ir užtikrinant nuoseklų poveikio kūrimą visose strateginėse srityse. Kiekvienai poveikio krypčiai poveikio strategijoje nustatomas siekiamas pokytis ir jį matuojantys rezultato bei poveikio rodikliai, o jų formuluotė nulemia taikomą vertinimo metodą.

Poveikio vertinimas bus naudojamas ne tik pasiektiems rezultatams nustatyti, bet ir priimant sprendimus dėl finansavimo krypčių bei priemonių tęstinumo, keitimo ar plėtros. Tai leis finansinius išteklius nuosekliau nukreipti į tas sritis ir intervencijas, kuriose ILTE gali sukurti didžiausią papildomą ekonominę vertę.

Strategijoje nustatomi pagrindiniai poveikio kūrimo ir vertinimo principai, o detali poveikio vertinimo metodika bus parengta ir patvirtinta 2027 m. Joje bus apibrėžti poveikio rodikliai ir vertinimo kriterijai, duomenų rinkimo principai, poveikio apskaičiavimo metodai bei strateginių poveikio tikslų stebėsenos tvarka. Patvirtinta metodika taps strategijos įgyvendinimo ir periodinės peržiūros dalimi, užtikrinančia nuoseklų ir palyginamą ILTE kuriamo poveikio vertinimą. Poveikio vertinimas grindžiamas rodiklių hierarchija – investicijos, rezultatas (produktas) ir ilgalaikis poveikis. Rezultato rodikliai vertinami kasmet, o ilgalaikis poveikis – periodiškai, ne anksčiau nei įgyvendinamos finansuotos investicijos.

Poveikio vertinimo sistema bus grindžiama principais, užtikrinančiais vertinimo nuoseklumą, skaidrumą ir orientaciją į ilgalaikės ekonominės vertės kūrimą. Vertinant ILTE poveikį bus siekiama:

- vertinti ilgalaikį ekonominį poveikį, o ne vien finansavimo apimtis;
- užtikrinti ryšį tarp nustatytų ekonomikos problemų ir finansavimo spragų, ILTE intervencijų bei pasiektų rezultatų;
- taikyti nuoseklius ir palyginamus vertinimo kriterijus visose poveikio kryptyse;
- remtis patikimais duomenimis ir objektyviais vertinimo metodais;
- periodiškai peržiūrėti poveikio vertinimo sistemą, atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo rezultatus ir besikeičiančius ekonomikos poreikius.

Poveikio vertinimo rezultatai bus naudojami strateginei stebėsenai, finansavimo priemonių peržiūrai ir tolesniems sprendimams dėl ILTE išteklių paskirstymo. Taip poveikio vertinimas taps integralia strateginio valdymo dalimi, leidžiančia ne tik įvertinti jau sukurtą poveikį, bet ir kryptingai didinti ILTE veiklos kuriamą vertę Lietuvos ekonomikai.

KETURIOS STRATEGINĖS POVEIKIO KRYPTYS

- Konkurencingumas ir inovacijos
- Tvarus verslas, žemės ūkis ir žalioji transformacija
- Infrastruktūra, saugumas ir atsparumas
- Kapitalo rinkos plėtra

POVEIKIO STRATEGIJOS

Kiekvienai krypčiai parengiamos poveikio strategijos: identifikuojamos ekonomikos problemos ir finansavimo spragos, apibrėžiamas ILTE vaidmuo ir siekiamas ekonominis poveikis.

1 EKONOMIKOS PROBLEMA IR FINANSAVIMO SPRAGA

Kokios ekonomikai svarbios investicijos neįvyksta ir kodėl rinkos finansavimo joms nepakanka pagal apimtį, trukmę, struktūrą ar rizikos sąlygas.

2 ILTE INTERVENCIJA

Finansavimo sprendimas, parinktas pagal spragos pobūdį: prisiimama rizika, finansavimo trukmė, struktūra ir sąlygos. Kartu telkiamos kompetencijos ir partnerystės.

3 TIESIOGINIAI REZULTATAI

Įgyvendintos investicijos, mobilizuotas privatus ir institucinis kapitalas, sustiprinti klientų investiciniai pajėgumai ir finansavimo rinkos gylis.

4 ILGALAIKIS POKYTIS LIETUVOS EKONOMIKOJE

Aukštesnė pridėtinė vertė ir produktyvumas, tvaresnė ir atsparesnė ekonomika, gilesnė kapitalo rinka ir mažesnė priklausomybė nuo vieno finansavimo šaltinio.

POVEIKIO VERTINIMAS — sprendimai dėl priemonių tęstinumo, keitimo ar plėtros ir išteklių perskirstymo

POVEIKIO VERTINIMO PRINCIPAI IR METODIKA

- **Vertinti ilgalaikį ekonominį poveikį, o ne vien finansavimo apimtis**
- **Užtikrinti ryšį tarp nustatytos spragos, ILTE intervencijos ir pasiektų rezultatų**
- **Taikyti nuoseklius ir palyginamus vertinimo kriterijus visose poveikio kryptyse**
- **Remtis patikimais duomenimis ir objektyviais vertinimo metodais**
- **Periodiškai peržiūrėti vertinimo sistemą pagal strategijos rezultatus**

Detali poveikio vertinimo metodika — rodikliai ir vertinimo kriterijai, duomenų rinkimo principai, poveikio apskaičiavimo metodai ir stebėsenos tvarka — bus parengta ir patvirtinta 2027 m.

4 pav. Poveikio kūrimo ir vertinimo modelis

7. Verslo modelis

ILTE verslo modelis grindžiamas nacionalinio plėtros banko mandatu – mažinti rinkos finansavimo spragas, mobilizuoti viešuosius ir privačiuosius finansinius išteklius ir sudaryti sąlygas įgyvendinti investicijas, kuriančias ilgalaikę ekonominę ir socialinę vertę. Veikdama pagal papildomumo principą, ILTE finansavimo sprendimus orientuoja į tas sritis, kuriose rinkos finansavimo nepakanka, o nacionalinio plėtros banko įsitraukimas gali sukurti didžiausią papildomą poveikį.

Verslo modelis apibrėžia pagrindinius ILTE klientų segmentus, taikomus finansinius instrumentus, jų teikimo kanalus ir partnerystėmis grindžiamą veiklos modelį. Šių elementų derinys leidžia pasirinkti tokį finansavimo sprendimą, kuris geriausiai atitinka konkrečią rinkos finansavimo spragą, siekiamą poveikį ir tikslinio klientų segmento poreikius.

7.1. KLIENTŲ SEGMENTAI

ILTE savo veiklą orientuoja į klientų segmentus, kurių investicijos prisideda prie Lietuvos ekonomikos konkurencingumo, tvarios plėtros, atsparumo ir kitų valstybės strateginių tikslų įgyvendinimo.

Verslo modelis apibrėžia pagrindinius ILTE klientų segmentus, taikomus finansinius instrumentus, jų teikimo kanalus ir partnerystėmis grindžiamą veiklos modelį.

KLIENTŲ SEGMENTAI

KAM SKIRIAMS FINANSAVIMAS

- Labai mažos ir mažos įmonės
- Vidutinės ir didelės įmonės
- Ūkininkai ir žemės ūkio įmonės
- Valstybės valdomos įmonės
- Savivaldybės ir viešojo sektoriaus subjektai
- Daugiabučių bendrijos ir būsto sektorius

FINANSINIAI INSTRUMENTAI

KOKIA FORMA TEIKIAMAS FINANSAVIMAS

1 PASKOLOS

Standartizuotos arba individualiai struktūruotos, kai rinkoje trūksta skolos finansavimo tinkama apimtimi, terminui ar sąlygomis.

2 GARANTIJOS IR OBLIGACIJOS

Garantijos mažina finansų rinkos dalyvių riziką; obligacijų rinkoje ILTE gali veikti kaip investuotoja ar fasilitatorė.

3 NUOSAVAS IR KVAZINUOSAVAS KAPITALAS

Per fondus, kartu su privačiais investuotojais arba, esant strateginiam poreikiui, tiesiogiai.

4 ANTICIKLINĖS PRIEMONĖS

Taikomos ekonominių nuosmukių ar sektorių krizių metu finansavimo tęstinumui palaikyti.

VEIKIMO KANALAI

KAIP FINANSAVIMAS PASIEKIA KLIENTĄ

PER FINANSŲ PARTNERIUS

Komerciniai bankai, kredito unijos, fondų valdytojai. Taikoma, kai svarbus platus prieinamumas ir didelis klientų skaičius — pirmiausia SVV ir žemės ūkio finansavimui.

TIESIOGINIS FINANSAVIMAS

Kai reikalingas didesnis ILTE įsitraukimas, individualus struktūravimas ar reikšminga kompetencija — infrastruktūros, viešojo sektoriaus ir strategiškai svarbūs projektai.

PARTNERYSTĖS

SU KUO VEIKIAMA

- Valstybės institucijos
- Finansų rinkos dalyviai
- Investuotojai
- Tarptautinės finansų institucijos
- Kitų šalių plėtros bankai
- Verslo organizacijos

PARTNERYSTĖS TIKSLAS

Dėmesys skiriamas geresniam finansavimo prieinamumui, veiksmingesniam rizikos pasidalijimui ir papildomo kapitalo pritraukimui.

5 pav. Verslo modelis

Pagrindiniai ILTE klientų segmentai yra:

- labai mažos ir mažos įmonės;
- vidutinės ir didelės įmonės;
- ūkininkai ir žemės ūkio veiklą vykdančios įmonės;
- valstybės valdomos įmonės;
- savivaldybės, savivaldybių įmonės ir kiti viešojo sektoriaus subjektai;
- daugiabučių namų savininkų bendrijos ir kiti būsto sektoriaus dalyviai.

Finansavimo sprendimai kiekvienam segmentui parenkami atsižvelgiant į jo finansavimo poreikius, nustatytas rinkos finansavimo spragas, investicijų pobūdį ir siekiamą poveikį. Klientų segmentavimas savaime neapsprendžia finansavimo būdo – tam pačiam segmentui, priklausomai nuo poreikio ir finansavimo spragos pobūdžio, gali būti taikomi skirtingi instrumentai ir jų teikimo kanalai.

7.2. FINANSINIAI INSTRUMENTAI

ILTE taiko įvairius finansinius instrumentus, parenkamus atsižvelgiant į nustatytą finansavimo spragą, projekto pobūdį, rizikos profilį, klientų poreikius ir siekiamą poveikį ekonomikai. Pagrindiniai ILTE finansavimo instrumentai apima paskolas, garantijas, obligacijas, nuosavo ir kvazinuosavo kapitalo investicijas bei kitus finansinius sprendimus, leidžiančius tinkamai paskirstyti riziką ir pritraukti papildomą kapitalą. Viename finansavimo sprendime ILTE gali derinti valstybės ir Europos Sąjungos mandatines lėšas su nuosavo balanso finansavimu.

Paskolų finansavimas taikomas tais atvejais, kai projektui ar įmonei reikalingas skolos finansavimas, kurio rinkoje nėra pakankama apimtimi, tinkamam laikotarpiui ar priimtinomis sąlygomis. Priklausomai nuo finansavimo poreikio, ILTE gali teikti standartizuotus arba individualiai struktūruotus paskolų sprendimus.

Garantijų priemonėmis ILTE mažina finansų rinkos dalyvių prisiimamą riziką ir sudaro sąlygas finansavimą gauti klientams ar projektams, kuriems jo prieinamumą riboja nepakankamos užtikrinimo priemonės ar didesnė rizika. Garantijos kartu sudaro galimybes didinti privataus finansavimo mastą, panaudojant ILTE prisiimamą riziką kaip svertą papildomam rinkos kapitalui mobilizuoti.

Nuosavo ir kvazinuosavo kapitalo priemonėmis ILTE siekia prisidėti prie įmonių augimo, inovacijų ir strategiškai svarbių rinkų plėtros tais atvejais, kai skolos finansavimas neatitinka investicijos pobūdžio ar įmonės vystymosi stadijos. Investicijos gali būti įgyvendinamos per fondus, kartu su privačiais investuotojais arba, esant pagrįstam strateginiam poreikiui, tiesiogiai.

Obligacijų rinkoje ILTE veiks kaip investuotoja, įskaitant inkarinės investuotojos vaidmenį naujose emisijose, ir kaip fasilitatorė, garantijomis mažindama investuotojų prisiimamą riziką ir taip skatindama naujų emitentų atėjimą į rinką.

Ekonominių nuosmukių ar atskirų sektorių krizių laikotarpiais ILTE gali taikyti anticiklines finansavimo priemones, pritaikytas konkrečiam ekonominiam sukrėtimui ir skirtas finansavimo bei investicijų tęstinumui palaikyti.

Finansinio instrumento pasirinkimą lemia ne tik klientų poreikis, bet pirmiausia tai, kokio pobūdžio rinkos finansavimo spragą ILTE siekia sumažinti ir kokiu būdu gali būti pasiektas didžiausias papildomas poveikis.

7.3. VEIKIMO KANALAI

ILTE finansavimo sprendimai klientus pasiekia dviem pagrindiniais kanalais – tiesiogiai arba per finansų partnerius. Tinkamas veikimo kanalas pasirenkamas atsižvelgiant į finansavimo spragos pobūdį, klientų segmentą, projektų mastą, reikalingą finansavimo individualizavimo lygį ir galimybes efektyviai pasiekti tikslinius klientus.

Finansavimas per finansų partnerius pirmiausia taikomas tais atvejais, kai svarbus platus finansavimo prieinamumas ir didelio klientų skaičiaus pasiekimas. Bendradarbiaudama su komerciniais bankais, kredito unijomis, fondų valdytojais ir kitais finansų rinkos dalyviais, ILTE gali panaudoti jų infrastruktūrą, klientų tinklą ir finansavimo kompetencijas bei kartu mobilizuoti papildomus privačiuosius išteklius. Šis kanalas ypač aktualus labai mažų ir mažų įmonių bei žemės ūkio finansavimui, o vidutinėms įmonėms, atsižvelgiant į sandorio dydį ir finansavimo struktūravimo poreikį, gali būti taikomi abu kanalai. Per finansų partnerius finansavimas klientus pasiekia greičiau ir didesne apimtimi, todėl šis kanalas yra pagrindinis taikant anticiklines finansavimo priemones.

Tiesioginis ILTE finansavimas taikomas tais atvejais, kai reikalingas didesnis nacionalinio plėtros banko įsitraukimas, individualus finansavimo struktūravimas ar reikšminga ILTE kompetencija. Jis pirmiausia orientuojamas į didesnius infrastruktūros, viešojo sektoriaus ir kitus strategiškai reikšmingus projektus, taip pat į investicijas, kurioms tinkamo finansavimo sprendimo rinka negali pasiūlyti savarankiškai.

Tiesioginis ir tarpininkaujamas finansavimas nėra alternatyvūs ar konkuruojantys modeliai – priklausomai nuo finansavimo poreikio, jie gali būti derinami tarpusavyje ir papildomi kitų investuotojų ar finansuotojų kapitalu.

7.4. PARTNERYSTĖS MODELIS

Partnerystės yra esminė ILTE verslo modelio dalis, leidžianti didinti finansavimo mastą, mobilizuoti papildomą kapitalą ir panaudoti kitų rinkos dalyvių bei institucijų kompetencijas. ILTE bendradarbiauja su valstybės institucijomis, finansų rinkos dalyviais (vietos bankais, kredito unijomis, fondų valdytojais ir kitomis finansų institucijomis), investuotojais, tarptautinėmis finansų institucijomis, verslo organizacijomis, kitų šalių nacionaliniais plėtros bankais ir kitais partneriais.

Partnerystės su finansų rinkos dalyviais ir investuotojais pirmiausia skirtos privataus kapitalo mobilizavimui, rizikos pasidalijimui ir finansavimo prieinamumo didinimui. ILTE siekia veikti kaip finansavimo partnerė ir katalizatorė, sudaranti sąlygas į strategiškai svarbias investicijas įsitraukti didesniam skaičiui privačių ir institucinių investuotojų. Toks modelis atitinka platesnę plėtros bankų kryptį, kai poveikis didinamas ne vien savo balanso finansavimu, bet ir tiesiogiai bei netiesiogiai mobilizuojant trečiųjų šalių kapitalą.

Bendradarbiavimas su valstybės institucijomis padeda suderinti finansavimo sprendimus su valstybės ekonominės politikos prioritetais ir identifikuoti sritis, kuriose reikalinga nacionalinio plėtros banko intervencija. Kartu partnerystės su verslo organizacijomis ir kitais ekonomikos dalyviais padeda geriau suprasti rinkos poreikius ir finansavimo kliūtis.

Tarptautinėje veikloje ILTE sieks stiprinti bendradarbiavimą su tarptautinėmis finansų institucijomis ir kitų šalių nacionaliniais plėtros bankais, pritraukti papildomus finansavimo šaltinius, plėtoti bendro finansavimo iniciatyvas ir stiprinti savo kompetencijas. Dalyvavimas nacionalinių plėtros bankų asociacijose, tinkluose ir kitose bendradarbiavimo platformose sudarys galimybes keistis patirtimi, prisidėti prie Europos Sąjungos finansavimo iniciatyvų ir stiprinti ILTE integraciją į tarptautinę plėtros finansavimo sistemą.

Partnerystės modelio tikslas – ne pats bendradarbiavimo tinklo plėtimas, o didesnis finansavimo prieinamumas, efektyvesnis rizikos paskirstymas, papildomo kapitalo mobilizavimas ir stipresnis ILTE poveikis Lietuvos ekonomikai.

8. Finansavimo modelis ir kapitalo mobilizavimo strategija

ILTE finansavimo modelis grindžiamas skirtingų finansavimo šaltinių derinimu, siekiant užtikrinti pakankamus ir tvarius finansinius išteklius nacionalinio plėtros banko veiklai. Finansavimo modelis turi sudaryti sąlygas ne tik finansuoti prioritetines Lietuvos ekonomikos sritis, bet ir pritraukti papildomus viešuosius bei privačiuosius išteklius, taip didinant bendrą investicijų mastą ir ILTE kuriamą poveikį.

Ilgalaikėje perspektyvoje ILTE sieks didinti finansinį savarankiškumą, diversifikuoti finansavimo bazę ir stiprinti gebėjimą pritraukti finansavimą rinkos sąlygomis. Kartu viešieji ištekliai bus naudojami ten, kur jie reikalingi valstybės pavestoms funkcijoms įgyvendinti, didesnei rizikai prisiimti ar papildomam privačiam kapitalui mobilizuoti.

Finansavimo modelis grindžiamas tvaria kapitalo baze, apdairiu finansinių išteklių ir rizikos valdymu bei efektyviu viešųjų lėšų panaudojimu, laikantis papildomumo ir finansinio tvarumo principų. Finansavimo šaltinių struktūra ir jų panaudojimas turi užtikrinti, kad ILTE galėtų nuosekliai didinti finansavimo pajėgumą, kartu išlaikydama ilgalaikį finansinį tvarumą ir pakankamą kapitalo lygį.

Šioje strategijoje nustatoma ilgalaikė ILTE finansavimo modelio ir kapitalo mobilizavimo kryptis. Konkretūs finansavimo tikslai, planuojamos apimtys, prioritetinės iniciatyvos ir joms reikalingi finansiniai ištekliai bus detalizuojami trejų metų strateginiame veiklos plane.

8.1. FINANSAVIMO ŠALTINIAI

ILTE finansavimo bazę sudaro nuosavas kapitalas, valstybės ir Europos Sąjungos lėšos, kapitalo ir kitose finansų rinkose pritraukti ištekliai, tarptautinių finansų institucijų bei kitų finansuotojų lėšos ir kiti ILTE valdomi finansavimo šaltiniai. Skirtingų šaltinių derinimas leidžia finansavimo struktūrą pritaikyti prie vykdomos veiklos pobūdžio, finansuojamų investicijų rizikos ir siekiamo poveikio.

ILTE veiklos finansavimo šaltinius sudaro nuosavas kapitalas, skolintos lėšos, vertybinių popierių atpirkimo sandoriais pritraukti ištekliai ir kiti ILTE balanse valdomi finansavimo šaltiniai. Įvairių lėšų šaltinių panaudojimas suteikia ILTE galimybę lanksčiau reaguoti į rinkos finansavimo poreikius, finansuoti strategiškai svarbias investicijas ir nuosekliai plėsti nacionalinio plėtros banko finansavimo pajėgumą.

Valstybės pavestoms funkcijoms ir viešosios politikos tikslams įgyvendinti ILTE valdo nacionalinio biudžeto, Europos Sąjungos fondų ir kitus mandatinei veiklai skirtus finansinius išteklius. Šie ištekliai naudojami konkretiems viešosios politikos tikslams įgyvendinti ir sudaro galimybes taikyti finansavimo sprendimus tais atvejais, kai dėl investicijų rizikos, jų ekonominio ar socialinio pobūdžio ar kitų rinkos apribojimų finansavimas vien ILTE balanso lėšomis nėra tinkamas ar pakankamas. Mandatinės lėšos gali būti derinamos su ILTE balanso lėšomis viename finansavimo sprendime.

Augant ILTE finansavimo portfeliui, vis svarbesnę finansavimo bazės dalį sudarys rinkose ir iš institucinių finansuotojų pritraukiami ištekliai. Finansavimo bazės plėtrai ir diversifikavimui ILTE sieks naudoti skolinimąsi kapitalo ir kitose finansų rinkose, įskaitant obligacijų emisijas, tarptautinių finansų institucijų finansavimą ir kitus ILTE veiklos pobūdį bei finansinį tvarumą atitinkančius finansavimo šaltinius. Finansavimo šaltinių diversifikavimas mažins priklausomybę nuo atskirų finansavimo šaltinių ir sudarys sąlygas lanksčiau valdyti finansavimo kainą, terminus bei likvidumo poreikį.

Efektyvus likvidumo ir iždo valdymas papildys finansavimo modelį, užtikrinant, kad turimi finansiniai ištekliai būtų panaudojami efektyviai, o ILTE galėtų laiku vykdyti savo finansinius įsipareigojimus ir finansavimo veiklą.

ŠIANDIEN

Modelis, reikšmingai priklausomas nuo viešųjų finansavimo šaltinių

- **Nuosavas kapitalas**
- **Valstybės ir Europos Sąjungos mandatinės lėšos**
- **Ribotas rinkose pritraukiamas finansavimas**

2027–2031

2031 M. KRYPTIS

Diversifikuotas nacionalinio plėtros banko finansavimo modelis

- **Nuosavas kapitalas**
- **Mandatinės lėšos — pagal jų paskirtį**
- **Obligacijų emisijos ir kitos kapitalo rinkos priemonės**
- **Tarptautinių finansų institucijų finansavimas**
- **Atpirkimo sandoriai ir kiti balanso šaltiniai**

KAS LEMIA PERĖJIMĄ

1 KREDITO REITINGAS IR OBLIGACIJŲ EMISIJOS

Savarankiškas kapitalo pritraukimas rinkose

2 BENDRADARBIAVIMAS SU TARPTAUTINĖMIS FINANSŲ INSTITUCIJOMIS

Papildomi šaltiniai ir bendro finansavimo iniciatyvos

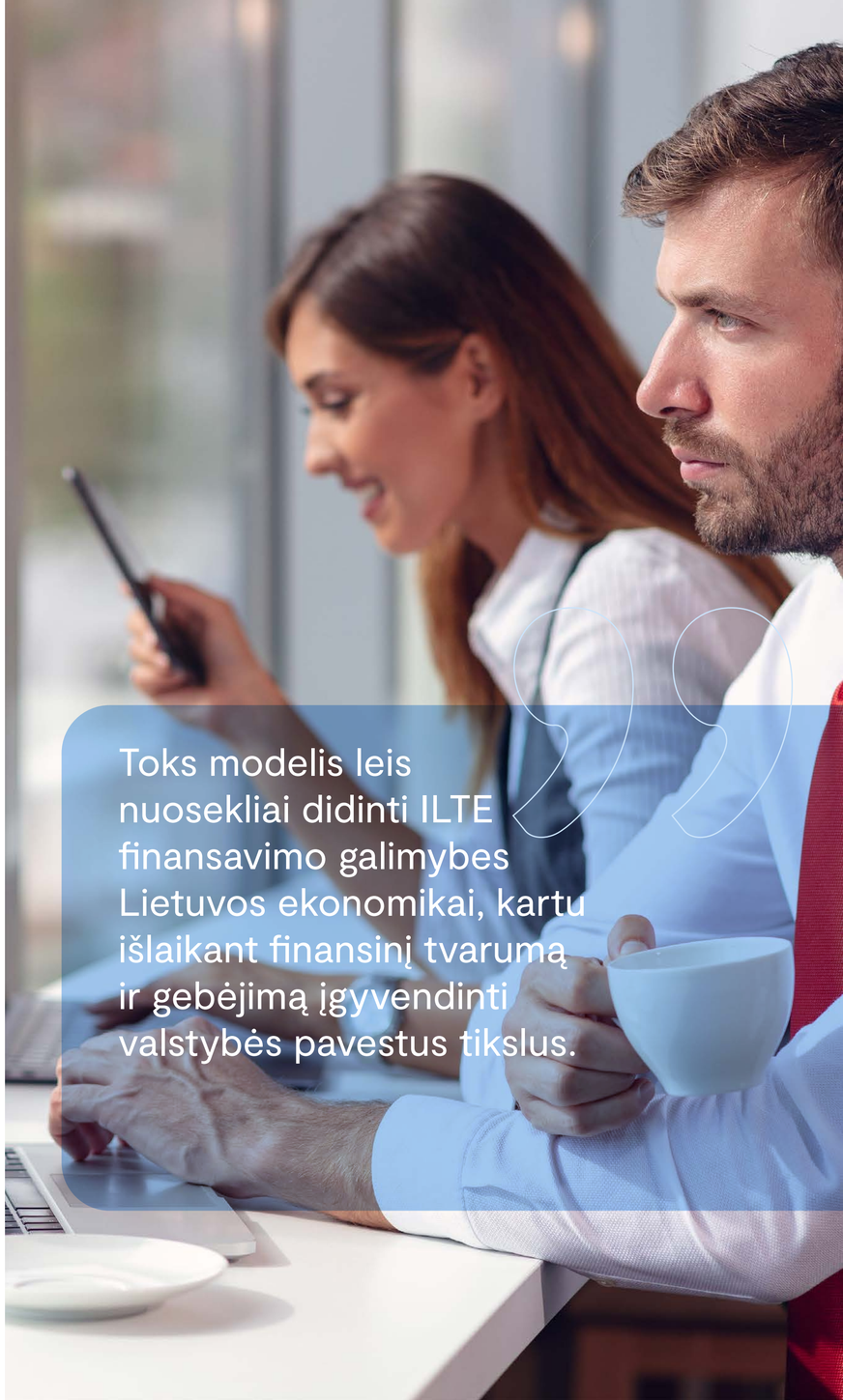
3 RIZIKŲ VALDYMO, DUOMENŲ IR IT PAJĖGUMAI

Augančiam ir diversifikuotam portfeliui valdyti

Strategijoje nustatoma finansavimo modelio kryptis. Konkretūs finansavimo tikslai, apimtys ir jiems reikalingi ištekliai detalizuojami trejų metų strateginiame veiklos plane.

6 pav. Finansavimo modelio transformacija

Ilgainiui skirtingų finansavimo šaltinių derinimas turi sudaryti sąlygas ILTE pereiti nuo modelio, reikšmingai priklausomo nuo viešųjų finansavimo šaltinių, prie labiau diversifikuoto nacionalinio plėtros banko finansavimo modelio, kuriame nuosavas kapitalas, rinkose ir iš institucinių finansuotojų pritraukti ištekliai bei mandatinės lėšos naudojami pagal jų paskirtį ir kuriamą papildomą vertę. Toks modelis leis nuosekliai didinti ILTE finansavimo galimybes Lietuvos ekonomikai, kartu išlaikant finansinį tvarumą ir gebėjimą įgyvendinti valstybės pavestus tikslus.

9. Rizikų valdymas

Įgyvendindama nacionalinio plėtros banko mandatą, ILTE veikia srityse, kuriose rinkos finansavimo nepakanka strategiškai svarbioms ir ekonomiškai gyvybingoms investicijoms įgyvendinti. Tokia veikla neišvengiamai susijusi su rizikos prisiėmimu, tačiau prisiimama rizika turi būti pagrįsta siekiamu poveikiu Lietuvos ekonomikai, atitikti papildomumo principą ir būti suderinta su ilgalaikiu ILTE finansiniu tvarumu.

Rizikos prisiėmimas yra nacionalinio plėtros banko veiklos dalis, leidžianti finansuoti ekonomiškai pagrįstas investicijas, kurių rinka dėl rizikos pobūdžio, investicijų trukmės ar kitų finansavimo apribojimų negali finansuoti pakankama apimtimi ar tinkamomis sąlygomis. Todėl ILTE tikslas – ne rizikos minimizavimas, o rizikų valdymo sistema, leidžianti rizikas identifikuoti, įvertinti, stebėti ir kontroliuoti pagal nustatytą rizikos apetitą, sąmoningai prisiimant riziką ten, kur tai pagrįsta kuriama papildoma ekonomine verte.

Finansinis tvarumas ir rizikų valdymas yra neatsiejama strateginio planavimo, sprendimų priėmimo ir veiklos įgyvendinimo dalis. Veiksminga rizikų valdymo sistema sudaro prielaidas ILTE išlaikyti ilgalaikį finansinį pajėgumą, užtikrinti finansavimo tęstinumą ir nuosekliai vykdyti nacionalinio plėtros banko funkcijas.

Finansinis tvarumas ir rizikų valdymas yra neatsiejama strateginio planavimo, sprendimų priėmimo ir veiklos įgyvendinimo dalis.

Rizikos prisiėmimo sprendimai turi būti vertinami ne pavieniui, bet ir viso ILTE portfelio kontekste. Tai leidžia derinti skirtingo rizikingumo finansavimo veiklas, valdyti rizikos koncentraciją ir užtikrinti, kad bendras prisiimamos rizikos lygis išliktų suderinamas su ILTE kapitalo bei finansinėmis galimybėmis.

9.1. RIZIKOS PRISIĖMIMO PRINCIPAI

ILTE riziką prisiima vadovaudamasi papildomumo principu – veikdama ten, kur rinkos finansavimo nepakanka arba jis nėra prieinamas investicijos poreikius atitinkančiomis sąlygomis. Didesnės rizikos prisiėmimas turi būti pagrįstas siekiama ekonomine verte ir aiškiu ryšiu su strateginėmis poveikio kryptimis.

Rizikos pobūdis ir lygis priklauso nuo finansuojamos veiklos, taikomo finansinio instrumento, klientų segmento, finansavimo šaltinio ir siekiamo poveikio. Priimant reikšmingus finansavimo sprendimus vertinamas jų rizikos ir siekiamo poveikio santykis, atitiktis ILTE rizikos apetitui bei finansinio tvarumo reikalavimams.

Rizikos prisiėmimo sprendimai turi būti vertinami ne pavieniui, bet ir viso ILTE portfelio kontekste. Tai leidžia derinti skirtingo rizikingumo finansavimo veiklas, valdyti rizikos koncentraciją ir užtikrinti, kad bendras prisiimamos rizikos lygis išliktų suderinamas su ILTE kapitalo bei finansinėmis galimybėmis.

Finansavimo apimčių ir siekiamo poveikio augimas turi būti suderintas su ILTE finansiniu pajėgumu, kapitalo pakankamumu ir nustatytomis rizikos ribomis. Augant ILTE veiklos ir balanso apimtims, rizikos valdymo sistema turi vystytis kartu su organizacija ir užtikrinti gebėjimą valdyti didesnį, įvairesnį ir sudėtingesnį finansavimo portfelį. Taip išlaikoma pusiausvyra tarp nacionalinio plėtros banko mandato įgyvendinimo, prisiimamos rizikos ir ilgalaikio finansinio tvarumo.

Detalūs rizikos rodikliai, rizikos apetitas, tolerancijos ribos ir rizikų valdymo metodai nustatomi ILTE rizikų valdymą reglamentuojančiuose dokumentuose.

9.2. PAGRINDINĖS RIZIKOS SRITYS

ILTE valdo su jos veiklos modeliu, finansavimo sprendimais ir strategijos įgyvendinimu susijusias finansines ir nefinansines rizikas. Rizikų valdymas yra integruotas į strateginį planavimą, valdyseną, sprendimų priėmimą ir vidaus kontrolės sistemą bei apima visą rizikų valdymo ciklą – rizikų nustatymą, vertinimą, valdymą, stebėseną, atskaitomybę ir, esant poreikiui, eskalavimą.

Pagrindinės ILTE rizikos apima strateginę, kapitalo, kredito, portfelio koncentracijos, rinkos, likvidumo ir finansavimo, operacinę, IRT ir kibernetinio saugumo, atitikties bei kitas su nacionalinio plėtros banko veikla susijusias rizikas. Konkretus rizikų klasifikavimas, jų vertinimo metodai ir valdymo priemonės nustatomi ILTE vidaus dokumentuose ir periodiškai peržiūrimi atsižvelgiant į veiklos modelio bei išorinės aplinkos pokyčius.

Priimant reikšmingus strateginius ir finansavimo sprendimus vertinamos su jais susijusios rizikos ir jų atitiktis nustatytam rizikos apetitui bei rizikos riboms. Atsižvelgiant į rizikos pobūdį ir siekiamą strateginį poveikį, pasirenkamas tinkamas jos valdymo būdas – rizikos vengimas, mažinimas, perdavimas ar pagrįstas prisiėmimas.

Rizikų valdymo sistema turi padėti užtikrinti:

- ILTE finansinį tvarumą ir veiklos tęstinumą;
- kapitalo, finansavimo ir likvidumo poreikių suderinimą su planuojamomis veiklos apimtimis;
- kredito portfelio kokybės stebėseną;
- rizikos koncentracijų valdymą, rizikos limitų ir pagrindinių rizikos rodiklių nustatymą bei jų valdymą;
- veiklos atitiktį taikomiems reikalavimams;
- patikimą valdyseną, aiškiai apibrėžtas atsakomybes ir nuoseklią rizikų valdymo kultūrą;
- strateginių tikslų įgyvendinimą neviršijant nustatyto rizikos apetito ir išlaikant ilgalaikį finansinį tvarumą.

Rizikų valdymo sistemoje užtikrinamos aiškios atsakomybės, informacijos teikimo ir eskalavimo tvarka, kad reikšminga informacija apie rizikas laiku pasiektų už atitinkamus sprendimus atsakingus valdymo organus. Rizikos stebėsena taip pat turi sudaryti sąlygas laiku nustatyti besiformuojančias rizikas ir įvertinti galimą jų poveikį ILTE strateginių tikslų įgyvendinimui, kapitalui ir finansiniam tvarumui.

Rizikų valdymo sistema periodiškai peržiūrima ir tobulinama atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo patirtį, ILTE veiklos ir finansavimo portfelio raidą, besikeičiančią ekonominę aplinką ir taikomus priežiūros reikalavimus.

10. Strategijos įgyvendinimo pajėgumai ir nacionalinio plėtros banko veiklos modelio stiprinimas

Sėkmingas strategijos įgyvendinimas priklauso ne tik nuo finansinių išteklių, bet ir nuo ILTE gebėjimo nuosekliai stiprinti organizacinius pajėgumus, reikalingus augančiam nacionalinio plėtros banko vaidmeniui. Plečiantis finansavimo apimtims, instrumentų įvairovei ir partnerystėms, kartu turi augti organizacijos kompetencijos, technologinis pasirengimas, veiklos procesų ir valdymo branda.

Strategijos laikotarpiu pagrindinis dėmesys bus skiriamas profesinių kompetencijų stiprinimui, veiklos procesų tobulinimui, duomenų ir technologijų panaudojimui, finansavimo projektų rengimo ir konsultavimo gebėjimų plėtrai bei aiškiam strategijos įgyvendinimo valdymui. Šių pajėgumų plėtra bus derinama su ILTE veiklos ir finansavimo portfelio augimu, siekiant užtikrinti, kad organizacijos gebėjimai nuosekliai atitiktų besikeičiantį nacionalinio plėtros banko veiklos mastą ir sudėtingumą.

10.1. ŽMONĖS IR KOMPETENCIJOS

Darbuotojų kompetencijos ir gebėjimas prisitaikyti prie kintančių ekonomikos, finansų rinkų ir nacionalinio plėtros banko veiklos poreikių yra viena svarbiausių strategijos įgyvendinimo prielaidų.

Strategijos laikotarpiu ILTE stiprins kompetencijas, susijusias su skatinamuoju finansavimu, investicijų ir finansavimo struktūravimu, kapitalo rinkomis, tvariaisiais finansais, rizikų valdymu, duomenų analitika, skaitmeniniais sprendimais, projektų rengimu ir partneryščių vystymu. Augant tiesioginio finansavimo, sudėtingesnių finansinių instrumentų ir didelės apimties projektų reikšmei, ypatingas dėmesys bus skiriamas finansinių, investicinių ir projektų struktūravimo kompetencijų stiprinimui.

Kartu ILTE sieks kurti aplinką, skatinančią lyderystę, nuolatinį profesinį tobulėjimą, dalijimąsi žiniomis ir bendradarbiavimą. Kompetencijų stiprinimas apims ne tik darbuotojų ugdymą, bet ir gebėjimą pritraukti bei išlaikyti nacionalinio plėtros banko veiklai reikalingų sričių profesionalus. Kartu bus stiprinamos tvarumo kompetencijos ir vidinė tvarumo kultūra, siejant jas su tvarumo principų integravimu į finansavimo sprendimus.

ILTE taip pat sieks stiprinti darbuotojų įsitraukimą, kuriant aiškų darbuotojų vaidmens ir organizacijos strateginių tikslų ryšį, stiprinant lyderystę, vidinę komunikaciją ir darbuotojų įtraukimą į organizacijos augimą. Darbuotojų įsitraukimas bus stebimas kaip viena iš organizacinės brandos ir gebėjimo įgyvendinti strategiją prielaidų.

10.2. INFORMACINĖS TECHNOLOGIJOS, DUOMENYS IR VEIKLOS PROCESAI

Informacinės technologijos, patikimi duomenys ir efektyvūs veiklos procesai sudaro pagrindą augančios ir vis sudėtingesnės nacionalinio plėtros banko veiklos valdymui.

Strategijos laikotarpiu ILTE nuosekliai plėtos skaitmeninius sprendimus, stiprins duomenų valdymą ir tobulins veiklos procesus, siekdama didinti veiklos efektyvumą, kokybę ir mastelio didinimo galimybes. Procesų ir technologijų plėtra bus orientuota į kuo didesnį standartizavimą ir automatizavimą ten, kur tai leidžia veiklos pobūdis, kartu išlaikant galimybę individualiai valdyti sudėtingus ir strategiškai reikšmingus finansavimo projektus.

Duomenų valdymo stiprinimas turi užtikrinti patikimą, savalaikę ir nuoseklią informaciją, reikalingą finansavimo, rizikos ir strateginiams sprendimams priimti, veiklos rezultatams bei kuriamam poveikiui vertinti. Duomenys bus vertinami kaip viena iš pagrindinių strateginio valdymo prielaidų,

todėl bus stiprinama jų kokybė, prieinamumas, valdymo atsakomybės ir panaudojimas analitikai bei sprendimų priėmimui. Duomenų ir analitiniai pajėgumai taip pat reikalingi nuolatinei rinkos finansavimo prieinamumo ir poreikių stebėsenai.

Šie pokyčiai kartu turi gerinti klientų, partnerių ir darbuotojų patirtį, trumpinti bei paprastinti procesus ir sudaryti sąlygas efektyviai valdyti didėjančias ILTE veiklos apimtis.

10.3. FINANSAVIMO PROJEKTŲ RENGIMAS, STRUKTŪRAVIMAS IR KONSULTAVIMAS

ILTE siekia būti ne tik finansavimo teikėja, bet ir partnerė, padedanti didinti ekonomiškai pagrįstų investicinių projektų pasirengimą finansavimui ir jų įgyvendinimo galimybes.

Strategijos laikotarpiu ILTE ne tik stiprins projektų rengimo, struktūravimo ir konsultavimo kompetencijas, bet ir prisidės prie finansuoti tinkamų projektų rengimo ir struktūravimo, padėdama klientams tinkamai pasirengti investicijoms, pasirinkti jų poreikius atitinkančius finansavimo sprendimus ir efektyviau panaudoti skirtingus finansavimo šaltinius.

Šios kompetencijos ypač svarbios didelės apimties, sudėtingiems ar naujo pobūdžio projektams, kurių įgyvendinimą riboja ne vien finansavimo trūkumas, bet ir nepakankamas projekto pasirengimas, sudėtinga finansavimo struktūra ar poreikis suderinti kelis finansavimo šaltinius ir partnerius.

Stiprindama šiuos gebėjimus ILTE sieks prisidėti prie didesnės kokybiškai parengtų ir finansuoti tinkamų projektų pasiūlos, kartu sudarydama palankesnes sąlygas privataus bei institucinio kapitalo įsitraukimui.

10.4. ORGANIZACINĖ STRUKTŪRA IR ĮGYVENDINIMO ATSAKOMYBĖS

Organizacinė struktūra ir veiklos valdymo modelis turi sudaryti sąlygas efektyviai įgyvendinti strategiją, užtikrinti aiškų atsakomybių paskirstymą ir veiksmingą bendradarbiavimą visoje organizacijoje.

Strategijos įgyvendinimo laikotarpiu organizaciniai sprendimai bus orientuoti į veiklos efektyvumą, aiškias atsakomybes, procesų nuoseklumą ir tarpfunkcinį bendradarbiavimą. Organizacinė struktūra bus vystoma atsižvelgiant į ILTE veiklos modelio raidą, finansavimo portfelio augimą ir naujų kompetencijų poreikį.

Strategijos įgyvendinimo atsakomybės bus integruotos į ILTE veiklos planavimo ir valdymo sistemą, užtikrinant aiškų strateginių tikslų, iniciatyvų ir jų rezultatų ryšį su už jų įgyvendinimą atsakingomis organizacijos sritimis. Strategijos pažanga bus periodiškai stebima ir vertinama, o esant reikšmingiems nukrypimams ar išorinės aplinkos pokyčiams – priimami reikalingi sprendimai dėl jos įgyvendinimo.

10.5. NACIONALINIO PLĖTROS BANKO VEIKLOS MODELIO STIPRINIMAS IR EFEKTYVINIMAS

2027–2031 m. ILTE toliau stiprins nacionalinio plėtros banko veiklos modelį, daugiausia dėmesio skirdama taikomų priežiūros reikalavimų įgyvendinimui, veiklos efektyvumo didinimui ir pajėgumų, reikalingų augančiam bei diversifikuotam finansavimo portfeliui valdyti, stiprinimui.

Veiklos modelio plėtra bus orientuota į finansinį tvarumą, veiklos efektyvumą ir poveikį, nuosekliai stiprinant finansavimo, rizikų valdymo, projektų rengimo ir konsultavimo, duomenų, technologijų bei partnerystės gebėjimus.

ILTE toliau plėtos modelį, derinantį finansavimą iš balanso su valstybės pavestoms funkcijoms įgyvendinti skirtais mandatiniais finansiniais ištekliais. Kartu bus didinama rinkose ir iš kitų institucinių finansuotojų pritraukiamų išteklių reikšmė, taip nuosekliai diversifikuojant ILTE finansavimo bazę ir stiprinant finansinį savarankiškumą. Toks modelis sudarys sąlygas didinti finansavimo apimtis, lanksčiau reaguoti į rinkos poreikius ir kartu įgyvendinti valstybės viešosios politikos tikslus.

Toliau bus plėtojami finansiniai instrumentai ir jų teikimo modeliai, atsižvelgiant į strategines poveikio kryptis ir nustatytas rinkos finansavimo spragas. Augant ILTE brandai, didesnis dėmesys bus skiriamas ne vien finansavimo suteikimui, bet ir privataus kapitalo mobilizavimui, finansavimo struktūravimui, rinkų vystymui bei partnerystėmis grindžiamiems sprendimams.

Kartu bus stiprinami organizaciniai pajėgumai, valdysena, rizikų valdymas, duomenų ir informacinių technologijų infrastruktūra, reikalingi augančiam ir diversifikuotam finansavimo portfeliui valdyti.

Stiprindama partnerystes su valstybės institucijomis, tarptautinėmis finansų institucijomis, investuotojais, finansų rinkos dalyviais ir kitais partneriais, ILTE sieks nuosekliai įtvirtinti nacionalinio plėtros banko vaidmenį Lietuvos finansų sistemoje. Siekiamas rezultatas – ILTE, gebanti ne tik valdyti ir teikti viešaisiais ištekliais grindžiamas finansavimo priemones, bet ir savarankiškai pritraukti kapitalą, prisiimti pagrįstą riziką, mobilizuoti kitų finansuotojų išteklius ir inicijuoti finansavimo sprendimus, reikalingus strateginėms Lietuvos investicijoms įgyvendinti.

Toks veiklos modelis sudarys sąlygas ILTE lanksčiau reaguoti į besikeičiančius Lietuvos ekonomikos ir valstybės poreikius, efektyviau įgyvendinti nacionalinius prioritetus ir didinti ilgalaikį ILTE kuriamą poveikį Lietuvos ekonomikai.

> Strategijos laikotarpiu pagrindinis dėmesys bus skiriamas profesinių kompetencijų stiprinimui, veiklos procesų tobulinimui, duomenų ir technologijų panaudojimui, finansavimo projektų rengimo ir konsultavimo gebėjimų plėtrai bei aiškiam strategijos įgyvendinimo valdymui.

11. Poveikio ekonomikai kūrimo veiksniai ir resursai

Strateginių poveikio tikslų įgyvendinimas priklauso ne tik nuo pasirinktų finansavimo krypčių, bet ir nuo ILTE finansinių bei organizacinių pajėgumų. Todėl greta strateginių poveikio krypčių ILTE užtikrins jų įgyvendinimui būtinas prielaidas – finansavimo prieinamumą, ilgalaikį finansinį tvarumą ir pakankamą organizacijos brandą.

Šie veiksniai nėra savarankiški strateginiai tikslai – jie sudaro pagrindą nuosekliai didinti ILTE veiklos mastą ir kuriamą poveikį, kartu užtikrinant atsakingą finansinių išteklių, kapitalo ir organizacinių pajėgumų valdymą.

11.1. FINANSAVIMO PRIEINAMUMO DIDINIMO VEIKSMAI

Siekdama didinti finansavimo prieinamumą, ILTE stiprins gebėjimą kurti ir taikyti finansavimo sprendimus, atitinkančius skirtingų klientų segmentų ir prioritetinių ekonomikos sričių poreikius. Finansavimo sprendimai bus plėtojami atsižvelgiant į nustatytas rinkos finansavimo spragas, investicijų pobūdį ir siekiamą ekonominį poveikį.

Kartu ILTE plėtos bendradarbiavimą su finansų rinkos dalyviais, investuotojais, tarptautinėmis finansų institucijomis ir kitais partneriais, siekdama mobilizuoti papildomus finansinius išteklius ir didinti bendrą investicijų mastą. Finansavimo prieinamumas bus didinamas ne tik plečiant ILTE teikiamo finansavimo apimtis, bet ir sudarant sąlygas į finansuojamas investicijas įsitraukti didesniam privataus ir institucinio kapitalo mastui.

Finansavimo prieinamumo didinimui taip pat svarbios projektų rengimo ir konsultavimo kompetencijos, padedančios didinti investicinių projektų brandą ir jų galimybes gauti finansavimą. Derindama finansavimo, projektų struktūravimo ir partnerystės kompetencijas, ILTE sieks mažinti ne tik finansinių išteklių trūkumą, bet ir kitas kliūtis, dėl kurių ekonomiškai pagrįstos investicijos nepasiekia įgyvendinimo etapo.

11.2. FINANSINIO TVARUMO IR EFEKTYVUMO RIBINĖS SĄLYGOS

ILTE veiklos ir finansavimo apimčių augimas turi būti suderintas su ilgalaikiu finansiniu tvarumu, pakankama kapitalo baze ir apdairiu rizikos valdymu. Strategijos laikotarpiu ILTE turi užtikrinti finansinius pajėgumus, leidžiančius įgyvendinti nacionalinio plėtros banko mandatą ir didinti poveikį Lietuvos ekonomikai, kartu laikantis Europos Sąjungos finansų institucijoms taikomų prudencinių reikalavimų ir atsakingos bankininkystės principų.

ILTE akcijų valdytoja – Lietuvos Respublikos finansų ministerija – yra patvirtinęs kapitalo didinimo planą, pagal kurį 2027–2028 m. numatoma ILTE kapitalą papildomai padidinti 226 mln. Eur, o 2028 m. pabaigoje įstatinis kapitalas turėtų siekti beveik 800 mln. Eur. Taip pat numatytos priemonės privalomiesiems kapitalo rezervams formuoti, ILTE nemokant dividendų ir pelno mokesčio iki tol, kol šie rezervai pasieks teisės aktuose nustatytą minimalų lygį.

Didėjanti kapitalo bazė sudarys sąlygas plėsti ILTE finansavimo pajėgumą, tačiau jos panaudojimas bus vertinamas kartu su planuojamu portfelio augimu, prisiimama rizika ir kapitalo pakankamumo reikalavimais. ILTE nuosekliai vertins kapitalo poreikį ir jo panaudojimo efektyvumą, atsižvelgdama į veiklos modelio raidą, finansavimo portfelio struktūrą ir taikomus prudencinius reikalavimus.

Finansinis tvarumas išlieka viena pagrindinių ilgalaikio nacionalinio plėtros banko veiklos prielaidų. Pradiniame strategijos įgyvendinimo etape, 2027–2029 m., plėtojant finansavimą iš ILTE balanso, rengiantis priežiūros modeliui ir įgyvendinant skaitmeninę transformaciją, siekiama ne mažesnės kaip 2 proc. nuosavo kapitalo grąžos (ROE). Vėlesnio laikotarpio pelningumo tikslai bus peržiūrimi atsižvelgiant į ILTE veiklos modelio raidą, finansavimo portfelio brandą ir finansinio tvarumo poreikius.

ILTE pelningumas nėra savarankiškas veiklos tikslas – pakankama finansinė grąža turi užtikrinti ilgalaikį institucijos finansinį pajėgumą, kapitalo išsaugojimą ir galimybę tęsti nacionalinio plėtros banko mandatą.

> Strategijos laikotarpiu ILTE taip pat sieks užtikrinti, kad veiklos sąnaudų augimas būtų pagrįstas veiklos masto ir sudėtingumo augimu.

Strategijos laikotarpiu ILTE taip pat sieks užtikrinti, kad veiklos sąnaudų augimas būtų pagrįstas veiklos masto ir sudėtingumo augimu. Bus nuosekliai stebimi finansiniai ir veiklos efektyvumo rodikliai, vertinamas išteklių panaudojimas ir ieškoma galimybių didinti veiklos efektyvumą. Augant finansavimo apimtims, ILTE sieks masto ekonomijos – veiklos pajėgumus didinti taip, kad ilgainiui finansavimo portfelis augtų sparčiau nei jam administruoti reikalingos sąnaudos.

Atsakingas kapitalo ir sąnaudų valdymas, pakankamas pelningumas ir veiklos efektyvumas sudarys sąlygas ILTE išlaikyti finansinį tvarumą, nuosekliai didinti finansavimo pajėgumą ir ilgalaikėje perspektyvoje vykdyti nacionalinio plėtros banko mandatą.

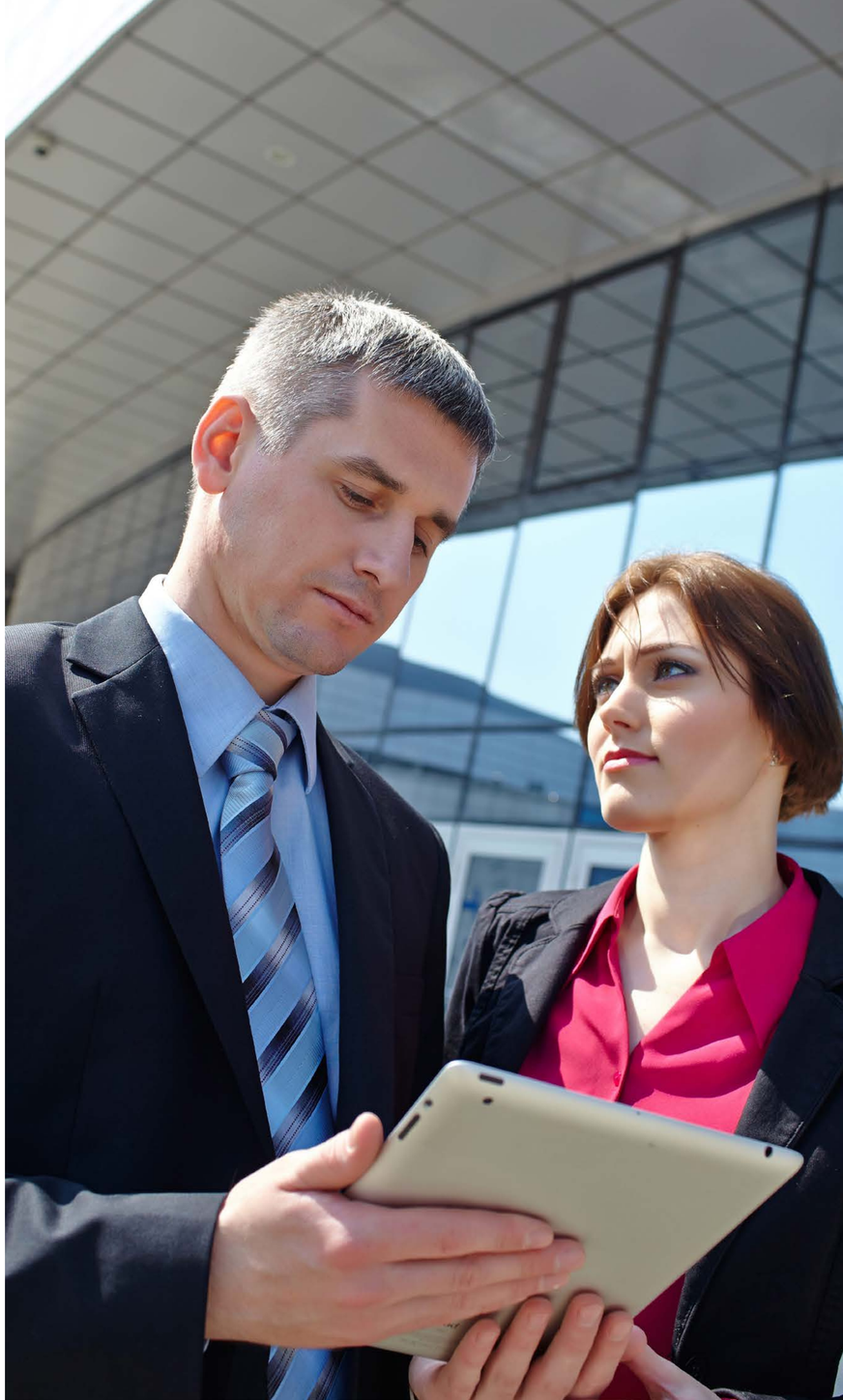
11.3. VEIKLOS MODELIS IR ORGANIZACINĖS BRANDOS DIDINIMO VEIKSMAI

Augant ILTE veiklos mastui, finansavimo portfeliui ir taikomų finansinių instrumentų įvairovei, kartu turi augti organizacijos gebėjimas efektyviai valdyti sudėtingesnę nacionalinio plėtros banko veiklą.

ILTE nuosekliai stiprins darbuotojų kompetencijas, tobulins veiklos procesus ir valdymo praktikas, plėtos duomenų ir technologijų panaudojimą bei gerins klientų ir partnerių patirtį. Organizacijos pajėgumų plėtra bus derinama su veiklos augimu, siekiant išvengti situacijos, kai finansavimo apimčių ir veiklos sudėtingumo augimas viršija organizacijos gebėjimą juos efektyviai valdyti.

Organizacijos branda bus stiprinama užtikrinant aiškias atsakomybes, veiksmingą sprendimų priėmimą, tarpfunkcinį bendradarbiavimą ir nuoseklų strateginių prioritetų įgyvendinimą. Svarbi brandos dalis – gebėjimas augant veiklos mastui išlaikyti sprendimų kokybę, rizikų kontrolę, veiklos efektyvumą ir gebėjimą laiku reaguoti į ekonomikos bei finansų rinkų pokyčius. Organizacijos brandos dalis yra ir tvarumo kompetencijų bei vidinės tvarumo kultūros stiprinimas, siejamas su tvarumo principų integravimu į finansavimo sprendimus.

Taip stiprinami organizaciniai pajėgumai sudarys sąlygas ILTE nuosekliai plėsti nacionalinio plėtros banko veiklą ir užtikrinti, kad organizacijos raida palaikytų, o ne ribotų strategijoje numatytą poveikio augimą.

12. Strategijos įgyvendinimas, stebėsena ir peržiūra

2027–2031 m. strategijos įgyvendinimas grindžiamas nuosekliu strateginių krypčių perkėlimu į trumpesnio laikotarpio planavimo dokumentus, reguliaria pažangos stebėsena ir periodine strategijos peržiūra. Tokia planavimo ir stebėsenos sistema leidžia išlaikyti ilgalaikės strateginės krypties tęstinumą ir kartu lanksčiai reaguoti į ekonominės ir finansų rinkų aplinkos, valstybės prioritetų bei ILTE veiklos pokyčius.

Strategijos įgyvendinimo sistema sieja penkerių metų strateginės poveikio kryptis su trejų metų strateginiu veiklos planu ir metiniu veiklos planavimu, užtikrinant nuoseklų perėjimą nuo ilgalaikių tikslų prie konkrečių iniciatyvų, rodiklių, išteklių ir atsakomybių. Strategijos įgyvendinimo pažanga vertinama ne tik pagal įvykdytas veiklas ir finansavimo apimtis, bet ir pagal pasiektus rezultatus bei kuriamą poveikį.

12.1. TREJŲ METŲ STRATEGINIO VEIKLOS PLANO VAIDMUO

Trejų metų strateginis veiklos planas yra pagrindinis 2027–2031 m. strategijos įgyvendinimo dokumentas, kuriame ilgalaikės strateginės kryptys perkeliamos į konkretesnius artimiausio laikotarpio tikslus ir veiksmus. Jame detalizuojami strategijos prioritetai, nustatomos pagrindinės įgyvendinimo iniciatyvos, planuojamos finansavimo apimtys ir reikalingi ištekliai, nustatomi veiklos ir poveikio rodikliai bei atsakomybės.

Trejų metų strateginis veiklos planas taip pat užtikrina strateginių ambicijų ir ILTE finansinių bei organizacinių galimybių sąsają – jame strateginiai prioritetai derinami su kapitalo, finansavimo, rizikos ir kitomis reikšmingomis veiklos prielaidomis.

Trejų metų strateginis veiklos planas reguliariai peržiūrimas ir atnaujinamas, atsižvelgiant į strategijos įgyvendinimo pažangą, poveikio vertinimo rezultatus, ekonominės ir finansų rinkų aplinkos pokyčius, ILTE finansines galimybes ir valstybės prioritetų raidą. Taip sudaromos sąlygos koreguoti artimiausio laikotarpio veiksmus ir išteklių paskirstymą, išlaikant ilgalaikę strategijos kryptį.

12.2. METINIO VEIKLOS PLANO VAIDMUO

Metinis veiklos planavimas užtikrina praktinį strategijos ir trejų metų strateginio veiklos plano įgyvendinimą. Metiniame veiklos plane nustatomos konkrečių metų veiklos užduotys ir prioritetai, planuojami rezultatai, įgyvendinimo terminai, reikalingi ištekliai ir atsakomybės.

Metinis veiklos planas susieja strateginius prioritetus su kasdiene organizacijos veikla ir sudaro pagrindą reguliariai stebėti jų įgyvendinimą. Strateginių iniciatyvų ir veiklos rezultatų stebėsena leidžia laiku nustatyti reikšmingus nukrypimus, jų priežastis ir priimti reikalingus sprendimus.

Metinis planavimas taip pat sudaro prielaidas nuosekliai paskirstyti organizacijos finansinius ir žmogiškuosius išteklius pagal strateginius prioritetus ir užtikrinti jų sąsają su siekiamais rezultatais.

12.3. STRATEGIJOS STEBĖSENA IR PERŽIŪRA

Strategijos įgyvendinimo pažanga periodiškai stebima vertinant strateginių poveikio krypčių įgyvendinimą, nustatytus veiklos ir poveikio rodiklius, finansavimo apimtis, finansinio tvarumo prielaidas bei strateginių iniciatyvų pažangą. Stebėsenos rezultatai naudojami ne tik atsiskaitymui už strategijos įgyvendinimą, bet ir sprendimams dėl prioritetų, iniciatyvų bei išteklių paskirstymo priimti. Rezultato rodikliai stebimi kasmet, o ilgalaikis poveikis vertinamas periodiškai, ne anksčiau nei įgyvendinamos finansuotos investicijos.

2027–2031 m. strategija periodiškai peržiūrima siekiant įvertinti jos aktualumą ir atitiktį besikeičiančiai ekonominei ir finansų rinkų aplinkai, valstybės prioritetams, rinkos finansavimo poreikiams ir ILTE veiklos raidai.

5 metų strategija bus peržiūrima ir atnaujinama patvirtinus poveikio rodiklius ir jų siektinas reikšmes bei esant reikšmingiems ekonominės aplinkos, valstybės prioritetų, ILTE mandato ar veiklos modelio pokyčiams.

Strategijos peržiūros metu vertinama strateginių poveikio krypčių įgyvendinimo pažanga, poveikio vertinimo rezultatai, finansinio tvarumo ir kapitalo prielaidos, reikšmingi rinkos finansavimo spragų pokyčiai bei kiti veiksniai, galintys turėti įtakos strategijos įgyvendinimui.

Strategijos tikslinimo poreikis vertinamas tuomet, kai įvyksta reikšmingi išorinės aplinkos, valstybės prioritetų, ILTE mandato ar veiklos modelio pokyčiai, dėl kurių esamos strateginės kryptys ar jų įgyvendinimo prielaidos tampa nebeaktualios. Trumpesnio laikotarpio veiklos, finansavimo apimčių ar iniciatyvų pokyčiai pirmiausia valdomi atnaujinant trejų metų strateginį veiklos planą. Taip išlaikomas ilgalaikės strategijos stabilumas, kartu užtikrinant galimybę ILTE laiku reaguoti į reikšmingus aplinkos pokyčius.

ilte

Nacionalinis
plėtros
bankas

